

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ЗВІТ

**Робочої групи
з розгляду питання обґрунтованості
підвищення цін/тарифів
на енергоносії та комунальні послуги**

м. Київ
квітень – травень 2015 року

ЗМІСТ

Вступ

Аналіз ситуації

Щодо обґрунтованості тарифів та ціни на газ, що споживається населенням

Щодо здешевлення газу для потреб населення за рахунок зменшення або усунення ставки ренти на газ для потреб населення

Щодо тарифів на теплову енергію для населення, послуги централізованого опалення та постачання гарячої води

Щодо значення питомих тепловитрат на опалення будинку за опалювальний період

Щодо теплотворності (калорійності) природного газу, що постачається для потреб населення.

Щодо соціальної захищеності населення(житлові субсидії та адресна допомога)

Висновки

Пропозиції

Додатки

1. Обґрунтування висновку про завищені обсяги споживання та неповного спрямування газу власного видобутку на потреби населення.
2. Пропозиції надані народним депутатом України Тимошенко Ю.В.
3. Пропозиції щодо удосконалення механізму призначення житлових субсидій.
4. Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2014 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 1729 від 27.12.2001 року. (із матеріалів н.д. Бабак А.В.)
5. Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 1729 від 27.12.2001 року. (із матеріалів н.д. Бабак А.В.)
6. Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2013 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 1729 від 27.12.2001 року (факт). (із матеріалів н.д. Бабак А.В.)
7. Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2014 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 1729 від 27.12.2001 року (факт). (із матеріалів н.д. Бабак А.В.)
8. Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 1729 від 27.12.2001 року (прогноз №1). (із матеріалів н.д. Бабак А.В.)
9. Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 1729 від 27.12.2001 року (прогноз №2). (із матеріалів н.д. Бабак А.В.)
10. Структура ціни природного газу для потреб населення (розрахунок, виконаний на підставі матеріалів НКРЕКП, наданих Робочій групі, та положень Постанови НКРЕКП № 503 від 03.03.2015 р.) (із матеріалів н.д. Бабак А.В.)

11. Порівняльна таблиця тарифів ліцензіатів зі структурою складових тарифу на послуги. *(із матеріалів н.д. Скуратовського С.І.)*
12. Інформація про стан оснащення підприємств комунальної теплоенергетики та житлового фонду засобами обліку теплової енергії станом на 20.03.2015.
13. Баланс надходження та розподілу природного газу по Україні протягом січня-грудня 2014 року у порівнянні з аналогічним періодом 2013 року.
14. Дані уточнені НАК «Нафтогаз України» на звернення н.д. Бабак, розраховані відповідно до Прогнозного балансу на 2013 рік (факт).
15. Прогнозний Баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2013 рік.
16. Інформація щодо надходження та розподілу природного газу власного видобутку по НАК «Нафтогаз України», а також використання газу населенням за 2014 рік та січень-березень 2015 року.
17. Дані уточнені НАК «Нафтогаз України» на звернення н.д. Бабак, розраховані відповідно до Прогнозного балансу на 2014-2015 р.р..
18. Прогнозний Баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2014 рік.
19. Прогнозний Баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік.
20. Прогнозний розрахунок дефіциту НАК Нафтогаз України від реалізації газу для населення та ТКЕ для населення при цінах на газ, встановлених з 01.04.2015 (дані НКРЕКП для встановлення тарифів).
21. Оперативна інформація згідно обліку щодо обсягів природного газу в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз" станом на 01.01.2013 р. *(із матеріалів н.д. Бабак А.В.)*
22. Оперативна інформація згідно обліку щодо обсягів природного газу в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз" станом на 01.01.2014 р. *(із матеріалів н.д. Бабак А.В.)*
23. Оперативна інформація згідно обліку щодо обсягів природного газу в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз" станом на 01.01.2015 р. *(із матеріалів н.д. Бабак А.В.)*
24. Оперативна інформація згідно обліку щодо руху в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз" в період з 01.01.2013 р. по 31.12.2014 р. природного газу НАК «Нафтогаз України» апарат. *(із матеріалів н.д. Бабак А.В.)*
25. Оперативна інформація згідно обліку щодо руху в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз" в період з 01.01.2013 р. по 31.12.2014 р. природного газу ПАТ "АЗОТ" (Черкаси). *(із матеріалів н.д. Бабак А.В.)*
26. Оперативна інформація згідно обліку щодо руху в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз" в період з 01.01.2013 р. по 31.12.2014 р. природного газу ПрАТ "Северодонецьке об'єднання АЗОТ. *(із матеріалів н.д. Бабак А.В.)*
27. Оперативна інформація згідно обліку щодо руху в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз" в період з 01.01.2013 р. по 31.12.2014 р. природного газу ПАТ "Концерн "Стирол". *(із матеріалів н.д. Бабак А.В.)*
28. Проект Прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу по Україні на 2015 рік помісячний.
29. Інформація щодо залишків природного газу апарату НАК «Нафтогаз України» в ПСГ

Додатки з № 11-29 дивитися за посиланням:

http://kombud.rada.gov.ua/kombud/control/uk/publish/article?art_id=47862&cat_id=44825

Вступ

На виконання доручень Голови Верховної Ради України В.Б.Гройсмана від 07.04.2015 р. та 10.04.2015 р. створено Робочу групу з розгляду питання щодо обґрунтованості підвищення цін/тарифів на енергоносії та комунальні послуги у складі народних депутатів України – членів головного Комітету та комітетів з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки; соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, представників парламентських фракцій. Організаційне засідання Робочої групи відбулося 20.04.2015 року та проведено робочі засідання 30 квітня та 7 травня ц.р.

За результатами засідань було направлено листи Міністерству енергетики та вугільної промисловості, Міністерству економічного розвитку і торгівлі, Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Міністерству соціальної політики, Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, НАК «Нафтогаз України», ДП «Енергоринок», ДП «НАЕК «Енергоатом», ПАТ «Укртрансгаз», ПАТ «Київгаз» із запитом про надання детальної інформації щодо формування цін/тарифів (з обґрунтуванням розрахунків їх складових) на природний газ, електроенергію, теплову енергію, послуги централізованого тепло, водопостачання та гарячого водопостачання для населення і бюджетної сфери.

Також направлено листи Рахунковій палаті України, Антимонопольному комітету, Державній фінансовій інспекції з проханням надати матеріали перевірок підприємств нафтогазового і електроенергетичного сектору економіки за 2013 – 2014 роки із детальними поясненнями виявлених порушень та про результати реагування на проведені перевірки.

Звіт складено на основі отриманої інформації органів центральної виконавчої влади, державних підприємств та з врахуванням матеріалів та пропозицій, наданих народними депутатами України – членами Робочої групи Бабак Альони Валеріївни, Тимошенко Юлії Володимирівни, Скуратовського Сергія Івановича, Андрієвського Дмитра Йосиповича та Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення ВРУ.

Аналіз ситуації

Щодо обґрунтованості тарифів та ціни на газ, що споживається населенням

Робоча група при аналізі обґрунтованості встановлення тарифів виходила з врахування наступних чинників:

- структура тарифу (основні складові – сировина, витрати на виробництво, заробітна плата, податки тощо);
- структура сировини (газ, електроенергія, джерела і обсяги видобутку або виробництва);

- відповідність нормативно-методичної бази сучасним вимогам і врахування особливостей забезпечення регіонів України відповідними послугами.

За даними, наданими Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), НАК «Нафтогаз України», ДП «Енергоринок», ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПАТ «Укртрансгаз» виявлені розбіжності в ключових показниках, які закладені в розрахунок цін/тарифів (*Додаток № 10*).

Особлива увага членів робочої групи була приділена структурі обсягів видобутку газу власного виробництва та імпортованого, які враховуються у формулі розрахунку ціни на газ для населення, підприємств комунальної теплоенергетики (ТКЕ) для потреб населення та промислових споживачів.

Урядом задекларовано, що ціна на природний газ, який спрямовується на потреби населення до 01.04.2015, не відповідає ринковій, була економічно необґрунтованою, не покривала витрати монополіста, у наслідок чого з року в рік збільшується його дефіцит, який покривається за рахунок Державного бюджету України.

Відповідно до пункту 17 ст. 1 Закону України «Про засади функціонування ринку природного газу» побутові споживачі природного газу (далі - населення) - фізичні особи, які отримують природний газ з метою використання для власних побутових потреб, у тому числі для приготування їжі, підігріву води та опалення своїх житлових приміщень.

Частини 1, 4 статті 10 Закону України «Про засади функціонування ринку природного газу» та абзацу першому підпункту 1 пункту 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року № 1729 «Про забезпечення споживачів природним газом» визначають, що потреби населення у природному газі задовольняються з ресурсу природного газу, видобутого **державними** газодобувними підприємствами та господарськими товариствами, **частка держави** у статутних капіталах яких становить 50 відсотків та більше, а також учасники договорів про спільну діяльність, відповідно до яких розмір внеску підприємств, **частка держави** у статутному фонді яких становить 50 відсотків та більше. У разі нестачі ресурсу державного видобутку – з **інших ресурсів газу (імпорт)** суб'єкта, уповноваженого на формування ресурсу природного газу для населення у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (ПАТ «НАК «Нафтогаз України»).

Поставка газу ПАТ «Укрнафта» для потреб населення балансами за 2014-2015 роки не передбачається, у зв'язку з відсутністю в ПАТ «Укрнафта» відповідно до пункту 25 розділу 1 статті 1 Закону України «Про засади функціонування ринку природного газу» ресурсів товарного газу для передачі НАК «Нафтогаз України» відповідно до статті 10 вищезгаданого Закону України. Крім того відсутні судові рішення на користь ПАТ «НАК «Нафтогаз України» щодо укладання договорів на поставку природного газу, видобутого ПАТ «Укрнафта» у минулих і поточному роках для потреб населення (судові справи № 29/193, № 29/195, № 31/101, № 8/88, №5/77, № 61/341, № 35/223, № 5011-69/9686-2012, № 5011-69/9686-2012, № 5011-71/10036-2012, № 5011-3/9673-2012, №

910/5082/13, № 910/10507/13, № 910/19954/13, № 910/8877/14, № 910/15003/14), а також відсутній розрахунок ціни на поставку газу ПАТ «Укрнафта» для потреб населення.

Використання природного газу для потреб населення передбачене тільки з ресурсу товарного газу власного державного видобутку ПАТ «Укргазвидобування». Імпортований газ повинен використовуватись для потреб населення в разі недостатності власного державного видобутку.

Аналіз матеріалів щодо обсягу природного газу, фактично спрямованого для потреб населення у 2013-2014 роках, та планового на 2015 рік, свідчить про існування різних джерел даних, які мають між собою відмінності. Зокрема, Кабінетом Міністрів України не були уточнені фактичні обсяги надходження та розподілу газу в Україні за 2013-2014 роках, на які в своїх розрахунках посилається НАК «Нафтогаз України», а тому офіційні дані є лише прогнозними. У таблиці 1 наведені показники розподілу природного газу для потреб населення, джерелом яких є як публічна інформація, так і дані, які надавалися до розгляду Робочої групи на звернення Комітету так і народних депутатів - членів Робочої групи.

Таблиця 1. Інформація про планові та фактичні показники розподілу газу населенню в 2013-2015 рр. (млн. м³)

Рік/джерело даних	Розподіл газу населенню	Розподіл газу населенню власного видобутку
2013		
Баланс надходження та розподілу природного газу по Україні протягом січня-грудня 2014 року у порівнянні з аналогічним періодом 2013 року (Додаток 13)	16844,94	15190
Дані, уточнені НАК «Нафтогаз України» на звернення н.д. Бабак, розраховані відповідно до Прогнозного балансу на 2013 рік (факт) (Додаток 14)	16846	15190
Прогнозний Баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2013 рік (Додаток 15)	16846	15190
2014		
Баланс надходження та розподілу природного газу по Україні протягом січня-грудня 2014 року у порівнянні з аналогічним періодом 2013 року (Додаток 13)	15051,75	Нд.
Інформація щодо надходження та розподілу природного газу власного видобутку по НАК «Нафтогаз України», а також використання газу населенням за 2014 рік та січень-березень 2015 року (Додаток 16)	15051,73	13864,963

Дані, уточнені НАК «Нафтогаз України» на звернення н.д. Бабак, розраховані відповідно до Прогнозного балансу на 2014 рік (Додаток 17)	15052	13865
Прогнозний Баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2014 рік (Додаток 18)	15419	13813 розрахунково
2015		
Дані, уточнені НАК «Нафтогаз України» на звернення н.д. Бабак, розраховані відповідно до Прогнозного балансу на 2015 рік (надано було 2 варіанти (Додатки 8, 9,17)	13296/14000	10677/10628
Прогнозний Баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік (Додаток 19)	14000	10628
Прогнозний розрахунок дефіциту НАК Нафтогаз України від реалізації газу для населення та ТКЕ для населення при цінах на газ, встановлених з 01.04.2015 (дані НКРЕКП для встановлення тарифів) (Додаток 20)	14500	12 800

Обсяг природного газу, призначений для розподілу населенню у 2015 році, зменшився на 7% порівняно з 2014 роком та на 18% - порівняно з 2013 роком (2013 - 16,846 млрд.м3 (факт); 2014 - 15,052 млрд.м3 (факт); 2015 - 14,000 млрд.м3 (план)).

Власний видобуток газу, призначений для споживання населенням, скоротився на 15% впродовж 2013-2015 років (2013 р. – 15,619 млрд. м3, 2014 - 14,309 млрд. м3, 2015 – 13,212 млрд. м3). При тому, що в абсолютному значенні потреба в споживанні газу населенням зменшилася майже на 2,8 млрд. м3, а власний видобуток газу протягом 2013-2015 років в Україні, призначений як ресурс для споживання населенням, скоротився майже на 2,4 млрд. м3, збільшення вдвічі потреби в імпортованому газі є нелогічним – якщо 2014 році імпорт становив 1,606 млрд. м3 (факт), то за планом на 2015 р. обсяг імпортованого газу для потреб населення збільшений до 3,372 млрд. м3.

У таблиці 2 наведені узагальнюючі дані про обсяги надходження та розподілу природного газу за 2013-2015 рр., які сформовані на підставі розпоряджень Кабінету міністрів України про прогнозний баланс газу на 2013-2015 рр..

Таблиця 2.

**Дані балансів надходження та розподілу природного газу в Україні за
2013-2015 р.р.**

(Сформовані відповідно до розпорядження КМУ про прогнозний баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2013-2015 р.р.)

За роки :	2013	2014	2015
Одинці вимірювання	млрд.куб.м	млрд.куб.м	млрд.куб.м
Ресурси:	62,316	53,033	54,235
Газ, видобутий в Україні	21,450	20,495	19,537
Укргазвидобування	15,114	15,111	14,709
Укргазвидобування	14,031	13,987	13,212
Спільна діяльність Укргазвидобування	1,082	1,124	1,497
Укрнафта	1,907	1,756	1,518
Укрнафта	1,907	0,959	0,795
Спільна діяльність Укрнафта	0,000	0,797	0,723
Чорноморнафтогаз	1,651	0,34	0
Чорноморнафтогаз	1,614	0,33	0
Спільна діяльність Чорноморнафтогаз	0,037	0,01	0
Приватний видобуток	2,778	3,288	3,310
Імпорт	27,972	19,902	25,985
ЄС	2,131	4,966	-
Росія	25,841	14,936	-
Відбір із ПСГ	12,666	12,357	8,688
д/населення	4,409	3,506	1,795
д/інших	8,258	8,851	6,893
Відбір із газопроводів	0,228	0,279	0,025
Розподіл:	59,074	55,212	52,168
ВТВ	4,082	3,570	3,352
ВТВ Укргазвидобування	0,422	0,446	0,508
ВТВ Чорноморнафтогаз	0,022	0,004	0
ВТВ Укртрансгаз, облгази, видобувні	3,314	2,798	2,506
ВТВ Укрнафта	0,325	0,322	0,338
виробництво стабільного бензину	0,189	0,178	0,165
Населення:	16,846	15,419	14,000
Укргазвидобування	9,687	9,851	10,628
ПСГ відбір	4,409	3,506	0
Чорноморнафтогаз	1,094	0,456	0

Імпорт	1,656	1,606	3,372
Бюджетні та релігійні організації	0,875	0,728	0,701
ТКЕ	8,299	8,645	8,658
виробництво тепла для населення	8,299	7,066	6,8
виробництво тепла для інших споживачів	0	1,579	1,858
Промисловість, всього	20,097	14,158	12,995
Промисловість	18,781	13,308	12,17
Укрнафта-виробництво аміаку	0,614	0,55	0,412
Спільна діяльність Укрнафта	0,702	0	0
Обсяги розбалансування, зона АТО	0	0,3	0,413
Наповнення газопроводів	0,293	0,256	0,072
Закачка в ПСГ (розрах. згідно Пост.1729)	8,394	12,258	12,39
Закачка згідно фактичного балансу	11,635	-	-
Закачка згідно балансу КМУ	-	9,779	13,879
Різниця в закачці	-3,241	2,479	-1,489
Мінуси по результатах	0	-0,573	0

Аналіз показників балансу надходження та розподілу газу у 2013-2015 роках, затверджених відповідними розпорядженнями Кабінету Міністрів України, засвідчили про наступне:

Відповідно до прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні за **2014 та 2015 роки** в підземних сховищах газу для потреб населення накопичилось в **2014 році – 4,28 млрд. м3 (Додаток № 4)**, а в **2015 році – з урахуванням розрахунково отриманого залишку 2014 року 6,189 млрд. м3 (Додаток № 5)** видобутого державними підприємствами, та увесь цей обсяг повинен був спрямований ПАТ «НАК «Нафтогаз України»» для задоволення потреб населення.

Пояснення НАК «Нафтогаз України» та Міненерговугілля засвідчили, що оціночні **4,28 млрд. м3 газу**, що мали би бути в ПГС на кінець 2014 року, є **де факто газом імпортного походження, що слугує буферним газом, який в період нормальної циклічної експлуатації залишається в ПГС.**

13,987 млрд. м3 - ПАТ «Укргазвидобування» без урахування договорів про спільну діяльність; 3,506 млрд. м3 - відбір із підземних сховищ ПАТ «Укртрансгаз» обсягів газу, видобутих «у наступних періодах» для потреб населення, 0,33 млрд. м3 - «Чорноморнафтогаз», 1,606 млрд. м3 - імпортований газ для потреб населення (Додаток № 4), за **2015 р. – 18,379 млрд. м3**, де 13,212 млрд. м3 - ПАТ «Укргазвидобування» без урахування договорів про спільну діяльність; 3,372 млрд. м3 – **газ імпортного походження з ресурсу НАК «Нафтогаз України» для потреб населення в 1 кварталі 2015 р.;** 1,795 млрд. м3 - відбір із підземних сховищ ПАТ «Укртрансгаз» обсягів газу, видобутих у минулих

періодах для потреб населення, показник, що визначений розрахунково за даними прогнозного балансу газу на 2015 рік (Додатки №№ 4,5).

Розподілено для потреб населення в **2014 р. – 15,419 млрд. м3**, де 9,851 млрд. м3 - ПАТ «Укргазвидобування»; 3,506 млрд. м3 - відбір із підземних сховищ ПАТ «Укртрансгаз» обсягів газу, видобутих у **наступних періодах** для потреб населення; 0,456 млрд. м3 - «Чорноморнафтогаз», 1,606 млрд. м3 - імпортований газ для потреб населення (Додаток № 4), в **2015 р.- 14,0 млрд. м3**, де 10,628 млрд. м3 – ПАТ «Укргазвидобування»; 3,372 млрд. м3 – імпортований газ в 1-2 кварталах 2015 р.

Окремої уваги потребують обсяги газу для постачання в зону АТО, в балансі не вказано для яких категорій споживачів (населення, ТКЕ, бюджетні організації, промисловість і т.і.) вони були передбачені і в яких обсягах здійснювалось постачання для даних категорій. Не відокремлені дані по споживанню на контрольованих та неконтрольованих територіях Донецької та Луганської областей України.

Крім того, залишок на кінець 2015 року газу власного видобутку ПАТ "Укргазвидобування" в обсязі 1,872 млрд. м3, закачаного НАК «Нафтогаз України» у 3 кварталі 2015 року до ПСГ газу ПАТ "Укргазвидобування", буде використано для населення у 1 кварталі 2016 року.

НАК «Нафтогаз України» категорично заперечив проти наведених вище висновків щодо наявних обсягів газу у ПСГ за результатами 2014 року, які були розраховані на підставі аналізу публічної інформації про баланс газу у 2013-2015 роках і надав свої дані балансу за **2014 рік (Додаток № 7)**. Зазначені розрахунки відрізняються від даних прогнозного балансу на 2014 рік, затверджених КМУ, де прогнозним є лише грудень 2014 р, а попередні місяці 2014 року фактичними. Офіційних корегувань Кабінетом Міністрів України балансу за 2014 рік не було. Збільшення загальних ресурсів і розподілу з **52,7 млрд. м3 на практично 3,0 млрд. м3 до 55,67 млрд. м3** відбулось з наданих розрахунків НАК «Нафтогаз України» за рахунок збільшення відбору та закачування звичайним шляхом або шляхом заміщення до підземних сховищ.

Звертаємо увагу, що НАК «Нафтогаз України» надав також два різних прогнози потреби в споживанні газу населенням та підприємств комунальної теплоенергетики (КТЕ) **на 2015 рік** (додаток № 8 план 1 та план 2) на звернення н.д. Бабак А.В., що створює передумови для недовіри наданим даним. Відповідно до прогнозів НАК «Нафтогаз Україна» загальна потреба в імпорті є меншою від 0,5 млрд.м3 до 1,6 млрд.м3 (додатки №№ 8,9) порівняно з даними, врахованими Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах електроенергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) при визначенні розміру тарифів (за даними НКРЕКП загальна потреба газу для населення та ТКЕ 21,3 млрд. м3, із яких 8,5 млрд. м3 – імпорт).

У таблиці 3 наведені узагальнюючі дані про обсяги надходження та розподілу природного газу за 2013-1015 рр., які сформовані на підставі матеріалів. Наданих НАК «Нафтогаз України».

Обсяги надходження та розподілу природного газу в Україні за 2013-2015 років.

(сформовано за матеріалами НАК «Нафтогаз України»)

За роки:	2013	2014	2015 (варіант 1)	2015 (варіант 2)
Одинці вимірювання	млрд. м3	млрд. м3	млрд. м3	млрд. м3
Ресурси:	66,894	55,67	52,701	54,235
Газ, видобутий в Україні	21,449	20,523	19,581	19,537
Укргазвидобування (з урахування ресурсу на ВТВ, власні та скраплений газ)	14,019	14,034	13,247	13,212
Укрнафта	1,192	0,959	0,807	0,795
Чорноморнафтогаз (з урахування ресурсу на ВТВ, власні)	1,6	0,331		
Спільна діяльність	1,86	1,871	2,168	2,22
Приватний видобуток	2,778	3,328	3,359	3,31
Імпорт разом з балансуєчим обсягом	27,972	19,467	24,866	25,985
ЄС	2,132	5,017	-	-
Росія	25,84	14,45	-	-
Відбір із ПСГ (з урахуванням заміщення)	17,245	15,334	8,17	8,688
д/населення	6,08	5,317	4,428	5,181
д/інших	11,165	10,017	3,742	3,507
Відбір із газопроводів	0,228	0,346	0,084	0,025
Розподіл:	66,894	55,668	52,701	54,235
ВТВ	4,083	3,57	3,37	3,352
ВСІ	3,758	3,255	3,037	3,014
ВТВ Укрнафта	0,325	0,315	0,333	0,338
Сировина для скрапленого бензину (УН+УГВ)	0,19	0,181	0,167	0,165
Населення:	16,846	15,052	13,296	14
Укргазвидобування	9,569	9,405	8,868	8,819
ПСГ УТГ відбір	4,002	4,004	1,809	1,809
Чорноморнафтогаз	1,619	0,456	2,619	-
Імпорт	1,656	1,187	-	3,372
Бюджетні та релігійні організації	0,874	0,688	0,634	0,701
ТКЕ	10,183	8,59	7,998	8,658

виробництво тепла для населення	8,333	7,066	6,372	6,8
виробництво тепла для інших споживачів	1,85	1,524	1,626	1,858
Промисловість, всього:	18,212	14,169	12,845	12,995
Промисловість	17,572	13,579	12,359	12,548
Укрнафта - виробництво аміаку та власні потреби	0,64	0,59	0,486	0,447
Обсяги використані у зв'язку з АТО (окремо)	0	0,386	0,359	0,413
Наповнення газопроводів	0	0,319	0,110	0,072
Закачка в ПСГ (з урахуванням заміщення)	16,213	12,713	13,922	13,879

Використання природного газу для потреб населення передбачене тільки з ресурсу товарного газу власного державного видобутку ПАТ «Укргазвидобування». Імпортований газ повинен використовуватись для потреб населення в разі недостатності власного державного видобутку.

Залишків в ПСГ газу ПАТ "Укргазвидобування" станом на 1.01.2014 року в розрахунках балансу газу не було.

Водночас, лист ПАТ «Укртрансгаз» від 7.05.2015 № 5982/64-004 до робочої групи свідчить про те, що «за період з 1.01.2014 по 01.04.2015 з ПСГ ПАТ «Укртрансгаз» було відібрано природний газ **власного видобутку**, власником якого була Компанія (НАК «Нафтогаз України»), в обсязі 4,003 млрд. м3, а саме:

відібрано в січні 2014 р. – 1 684 148,165 тис. м3;

лютому 2014 р. – 986 259,568 тис. м3;

лютому 2014 р. шляхом заміщення – 237 809,673 тис. м3;

березні 2014 р. – 594 918,484 тис. м3»;

відібрано шляхом заміщення (Квітень 2014) – 2 692,767 тис. м3;

відібрано (Листопад 2014) – 497 507,348 тис. м3.

Операції по закачуванню та відбору в підземні сховища відбуваються в непрозорий спосіб і спотворюють дані балансу газу. Наприклад, у відборі в грудні 2014 року враховані обсяги ПАТ «Азот» (Черкаси), ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання АЗОТ» та ПАТ «Концерн «Стирол»» в загальному обсязі 0,4 млрд. м3 для покриття дефіциту січня 2013 р. В січні 2014 р. «ІРІАДА» та «Газторг Україна» було передано в підземних сховищах 0,05 млрд. м3 для покриття дефіциту грудня 2013 р. Корегувань по даним обсягам балансів 2013, 2014 років не відбувалось.

Згідно протокольних рішень НАК «Нафтогаз України» № 189 від 28.10.14 р, № 177 від 20.10.14 р., № 149 від 18.09.14 р. були змінені акти по відборі обсягів газу власного державного видобутку з підземних сховищ: № 30/02-14 від 22.09.14

р., № 32-1/02-14 від 31.12.14 р. (анульований акт № 32/02-14 від 22.09.14), № 4/09-14 від 22.09.14 р., № 55-1/02-14 від 31.12.14 р., (анульований акт № 55/02-14 від 28.10.14 р.), № 93-1/02-14 від 31.12.14 р. (анульований акт № 93/02-14 від 28.10.14 р.), № 9-1/09-14 від 31.12.14 р. (анульований акт № 9/09-14 від 28.10.14 р.), № 177-1/09-14 від 31.12.14 р. (анульований акт № 177/09-14 від 28.10.14 р.), № 119-1/02-14 від 31.12.12 р. (анульований акт № 119/02-14 від 30.11.14 р.), де попередні акти були анульовані і виписані під аналогічними номерами з новими датами акти. Змінені були акти по закачці обсягів газу власного державного видобутку в підземні сховища ПАТ «Укртрансгаз»: № 70-1/03-14 від 31.12.14 р. (анульований акт № 70/03-14 від 31.07.14 р.) обсяг 285 666,848 тис. м3, № 84-1/03-14 від 31.12.14 р. (анульований акт № 84/03-14 від 31.08.14 р.) обсяг 71 749, 053 тис. м3, № 133-1/01-14 від 31.12.14 р. (анульований акт № 113/01-14 від 30.09.14 р.) обсяг 723 413,550 тис. м3, № 153-1/01-14 від 31.12.14 р. (анульований акт № 153/01-14 від 30.11.14 р.) обсяг 60 043,863 тис. м3.

Є невідповідність даних по залишкам НАК «Нафтогаз України» в підземному сховищі ПАТ «Укртрансгаз» (див. таблиця 4): за оперативною інформацією НАК «Нафтогаз України» (апарат) на 01.01.2014 р. становлять 7,7 млрд. м3, а за даними ПАТ «Укртрансгаз» залишки в підземних сховищах НАК «Нафтогаз України» (апарат) - 6,3 млрд. м3. **На 01.01.2015 р. за оперативними даними НАК «Нафтогаз України» залишки НАК «Нафтогаз України» (апарат) складають – 8,5 млрд. м3, а за даними ПАТ «Укртрансгазу» залишки НАК «Нафтогаз України» (апарат) складають 7,1 млрд. м3. Різниця становить в 1,4 млрд. м3.** Є і інші дані, які наведені в таблицях уточненого балансу газу на 2014 та 2015 (додатки №№ 5, 7, сформовані НАК «Нафтогаз України» та Додатку №29).

Таблиця 4.

Інформація щодо залишків природного газу апарату НАК "Нафтогаз України" в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз"

<i>Дата</i>	за даними НАК "Нафтогаз України"	за даними ПАТ "Укртрансгаз"	Різниця
	<i>м3</i>	<i>м3</i>	<i>м3</i>
станом на 01.01.14	7 729 135 776	6 342 968 988	1 386 166 788
станом на 01.02.14	5 464 133 634	4 077 966 846	1 386 166 788
станом на 01.03.14	2 867 497 928	1 481 331 140	1 386 166 788
станом на 01.04.14	2 055 730 976	669 564 188	1 386 166 788
станом на 01.05.14	3 643 785 992	2 257 619 204	1 386 166 788
станом на 01.06.14	7 480 266 550	6 094 099 762	1 386 166 788
станом на 01.07.14	9 962 087 720	8 575 920 932	1 386 166 788
станом на 01.08.14	10 663 098 910	9 276 932 122	1 386 166 788
станом на 01.09.14	11 547 492 778	10 161 325 990	1 386 166 788
станом на 01.10.14	12 808 444 277	11 422 277 489	1 386 166 788
станом на 01.11.14	12 782 439 190	11 396 272 402	1 386 166 788
станом на 01.12.14	11 450 596 664	10 064 429 876	1 386 166 788
станом на 01.01.15	8 503 759 029	7 117 592 241	1 386 166 788

Відповідно за вищенаведених обставин, інформація щодо необхідності використання обсягів імпортованого газу для потреб населення не має підтвердження, у зв'язку із змінами даних по закачуванню та відбору газу власного державного видобутку в актах і причин прийняття таких рішень, невідповідності даних по залишкам в підземних сховищах НАК «Нафтогаз України» та дані балансу надходження та розподілу обсягів природного газу в Україні за 2013, 2014 та 2015 роки не можна вважати достовірними та такими, що підлягають більш детальному аналізу та перевірці.

Потребує ретельної уваги питання видобування та розподілу газу власного державного видобутку для потреб населення у минулих роках, з метою встановлення достовірної інформації щодо використання даних обсягів.

Враховуючи, що накопичення газу власного державного видобутку відбувається у 2 - 3 кварталах поточного року і споживання даних обсягів відбувається у 4 кварталі поточного року і в 1 кварталі наступного року, даний порядок зумовлює наявність перехідних залишків газу власного державного видобутку. Завищені норми споживання населенням за відсутності лічильників протягом багатьох років повинні були б ці обсяги збільшувати щороку.

Окрім того, прогнозний баланс газу за 2013 рік є не уточнений з врахуванням факту за рік, і тому, не може бути прийнятий до аналізу. Зокрема, є інформація в балансі газу на 2013 рік про закачування 5,502 млрд. м³ газу власного видобутку до ПСГ (*Додаток № 6*).

При цьому за поясненнями НАК «Нафтогаз Україна» фактичне виконання затвердженого Урядом прогнозного балансу газу за 2013 рік свідчить, про наступне:

- обсяги товарного газу ПАТ "Укргазвидобування" видобутого у 2013 році склали 13,423 млрд. м³ та були використані на 100% НАК «Нафтогазом України» для забезпечення потреб населення у 1 - 4 кварталах 2013 року;
- наведений у прогнозному балансі газу на 2013 рік показник про закачування 5,502 млрд. м³ газу власного видобутку до ПСГ не був фактично виконаний (закачено у 2 - 3 кварталах газу власного видобутку ПАТ "Укргазвидобування" 3,854 млрд. м³, відібрано у 2013 році для потреб населення – 4,002 млрд. м³, в т.ч. 3,854 млрд. м³ газу, закачаного у 2 - 3 кварталі 2013 року);
- залишків газу власного видобутку ПАТ "Укргазвидобування" в ПГС ПАТ "Укртрансгаз" станом на 31 грудня 2013 року не залишалось.

Практично цей показник не уточнений, на що також звертає увагу аудитор у висновку за 2014 рік, тому немає можливості зіставити цю інформацію із даними про те, що залишків газу власного державного видобутку в ПГС станом на 31 грудня 2013 року не було.

Показники фінансової звітності НАК «Нафтогаз України» за 2014 рік, і які підтверджені висновком аудитора, та знаходяться у відкритому доступі на сайті

Компанії, свідчать про те, що 4,9 млрд. м³ газу обліковуються як запаси. **«Аудитори вважають, що частина газу в підземних сховищах газу (ПСГ) в обсязі 4,9 млрд. м³ має бути відображена у складі необоротних активів, а не у складі запасів, оскільки обсяг газу Компанії, який знаходився на зберіганні в ПСГ, протягом останніх років не зменшувався нижче цього рівня».** Вартість зазначеного оборотного активу становить майже 17,6 млрд. грн. на 31 грудня 2014 року (середньозважена ціна 3,5 тис. грн./тис. м³).

Тобто, за даними бухгалтерського обліку та фінансової звітності, газ не є буферним газом, а є газом товарним, який переважно використовується як об'єкт застави за кредитами Компанії. Водночас, представники НАК «Нафтогаз України» в усних поясненнях свідчать про те, що практично зазначений обсяг газу є недоступним для використання з технічної точки зору. Зі слів представників НАК «Нафтогаз України» загальний об'єм ПГС оціночно становить 62 млрд. м³, відповідно співвідношення активного та буферного газу дорівнює майже 50/50 (24 млрд. м³ буферного газу ПАТ «Укртрансгаз» та 4,9 млрд. м³ НАК «Нафтогаз України»). Технічні можливості ПСГ на предмет обґрунтованості співвідношення обсягів буферного та активного газу не аналізувалися.

Слід зазначити, що за існуючою нормативною базою НАК «Нафтогаз України» не має до буферного газу ніякого відношення. Відповідно до постанов НКРЕ від 22.06.2000 року № 701 та від 13.01.2010 року № 8, - «буферний газ - обсяг природного газу в сховищі, необхідний для підтримання тиску, який забезпечує технологічну цілісність і ефективну та безпечну експлуатацію цього сховища».

Буферний газ, наявний в підземному сховищі газу з початку його експлуатації, його величина постійна і належить зберігачу – ПАТ «Укртрансгаз». Більш того обсяг буферного газу - величина постійна, оскільки для зберігача в тарифі на закачування, зберігання та відбору природного газу з підземних сховищ витрати на придбання буферного газу не передбачені.

Варта уваги практика заміщення імпортованого газу, використаного населенням протягом січня – квітня 2014 року (пункт 3 розділу I балансу за 2014 рік), газом власного видобутку у 3 - 4 кварталах 2014 року. Фактично така практика свідчить про непрозорість обліку як ресурсу газу (імпортованого та власного видобутку), так і доходів і витрат у 2014 році. Цим скоріше за все можна пояснити невідповідності показників балансу газу за 2014 рік у 4 кварталі (Додаток № 4), коли наявного ресурсу газу для населення не вистачає для покриття потреб на 0,268 млрд. грн., відповідно є від'ємне сальдо показників балансу газу за квартал. Аналогічно ресурси, наявні для інших споживачів (інших цілей), недостатні для розподілу в 3 кварталі 2014 року на 0,305 млрд. м³ газу.

Враховуючи зміну формату балансу газу у 2015 році, можна зробити висновок про те, що компанія відмовилася від цієї негативної практики в 2015 році, оскільки дефіцит газу власного видобутку покриває газ «імпортного походження» в прогнозованому балансі на 2015 рік.

Крім того, є невідповідність даних НКРЕКП (Прогнозний розрахунок дефіциту НАК «Нафтогаз України» від реалізації газу для населення та КТЕ при цінах на газ, встановлених з 1.04.2015 р.) стосовно прогнозних обсягів споживання газу населенням у 2015 році (14,5 млрд. м³) та обсягів споживання газу населенням відповідно до прогнозного балансу газу у 2015 році (14 млрд. м³). Тобто є **завищення потреби газу для населення на 0,5 млрд. м³ газу**, що пов'язано із невизначеністю у січні-лютому 2015 року (на момент формування ціни на газ) із питанням постачання газу населенню в зоні АТО. Відповідно до прогнозного балансу газу у 1 кварталі обсяг постачання газу для споживачів у зоні АТО склав 0,4 млрд. м³, переважно для забезпечення потреб населення України, що перебуває на тимчасово окупованих територіях, в природному газі та тепловій енергії (Додаток № 20).

Завищеними також слід вважати прогнозні обсяги споживання газу населенням за нормативами споживання, які з травня 2015 року були зменшені на 50% відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 237 від 29.04.2015 року. Очікуваний ефект скорочення споживання газу населенням за 8 місяців 2014 року від скорочення норм може скласти до 0,3 млрд. м³.

У Прогнозному балансі 2015 року відсутня інформація стосовно відбору газу власного видобутку із ПГС в обсязі, що за розрахунками становить 1,795 млрд. м³ (розрахунки відповідно до показників у Додатку № 5). Це є також свідченням недостатньої прозорості показників затвердженого балансу.

З 01.04. 2015 року газ для потреб населення ПАТ «НАК «Нафтогаз України» **закупує** у ПАТ «Укргазвидобування» за ціною **1590,00 грн.** за 1000 м³ без ПДВ (Постанова НКРЕКП від 3 березня 2015 року № 502). Цією постановою встановлено ціну на товарний природний газ власного видобутку для ПАТ «Укргазвидобування» **в розмірі 1590 грн. за 1000 м³.** При цьому в структурі ціни на товарний природний газ власного видобутку по ПАТ «Укргазвидобування» розрахункова собівартість товарного газу для реалізації НАК «Нафтогаз України» - 1492,66 грн. за 1000 м³, **в якій сума рентної плати за користування надрами складає 1152,27 грн.** за 1000 м³.

Відповідно до статті 252 Податкового Кодексу України:

«252.6. Базою оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин є вартість обсягів видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини), яка окремо обчислюється для кожного виду корисної копалини (мінеральної сировини) для кожної ділянки надр на базових умовах поставки (склад готової продукції гірничого підприємства).

252.7. Вартість відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у податковому (звітному) періоді обчислюється платником для кожної ділянки надр на базових умовах поставки (склад готової продукції гірничого підприємства) за більшою з таких її величин:

252.7.1. за фактичними цінами реалізації відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини);

252.7.2. за розрахунковою вартістю відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), крім вуглеводневої сировини.

Фактичною ціною реалізації для газу природного вважається:

для газу природного, що відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті, - закупівельна ціна, встановлена національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, для кожного суб'єкта господарювання, який відповідає критеріям, визначеним статтею 10 Закону України "Про засади функціонування ринку природного газу";

для іншого газу природного - ціна, що дорівнює граничному (максимальному) рівню ціни на природний газ, що реалізується промисловим споживачам, який встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики.

252.24. Платник рентної плати або уповноважена особа, які у податковому (звітному) періоді видобули природний газ (у тому числі нафтовий (попутний) газ) та реалізували суб'єкту, уповноваженому Кабінетом Міністрів України, для формування ресурсу природного газу (у тому числі нафтового (попутного) газу), що використовується для потреб населення, визначають у податковій декларації податкові зобов'язання з урахуванням обсягів, визначених в актах приймання-передачі, та обсягів виробничо-технологічних витрат природного газу на технічні операції з видобування та підготовки до транспортування. Акти приймання-передачі оформляються відповідно до типових договорів, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у нафтогазовому комплексі, про реалізацію природного газу у податковому (звітному) періоді, в якому такий газ був видобутий, та не пізніше 8 числа місяця, що настає за податковим (звітним) періодом, підписуються платником рентної плати або уповноваженою особою та уповноваженим суб'єктом на підставі укладених ними господарських договорів.

Обсяги виробничо-технологічних витрат природного газу на здійснення технічних операцій з видобування та підготовки до транспортування (у тому числі нафтового (попутного) газу), зазначеного в абзаці першому цього пункту, визначаються пропорційно до питомої ваги обсягів такого природного газу, реалізованого уповноваженому суб'єкту, в загальному обсязі природного газу (у тому числі нафтового (попутного) газу), що підлягає оподаткуванню, зменшеному на обсяг виробничо-технологічних витрат такого природного газу.»

Тому, виходячи з положень статті 252 Податкового Кодексу України **рентна плата для ПАТ «Укргазвидобування» розраховується з ціни, встановленої НКРЕКП згідно Постанові №502 від 03.03.2015 р. - 1590,00 грн. за тис. м3 і складає 1113 грн. за тис. м3.**

Відповідно структури роздрібних цін на природний газ, що використовується для потреб населення, затверджених постановою Національної

комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 03.03.2015 року № 583, розрахункова ціна природного газу як товару із урахуванням витрат НАК «Нафтогаз України» становить:

- **5041,8 грн.** для приготування їжі та/або підігріву води, індивідуального опалення або комплексного споживання (індивідуальне опалення, приготування їжі та/або підігріву води)

- **2166 грн.** для індивідуального опалення або комплексного споживання (індивідуальне опалення, приготування їжі та/або підігріву води): з 1 жовтня по 30 квітня (включно) при споживанні до 200 м³ на місяць.

У таблиці 2 наведена структура кінцевої ціни природного газу для населення (у т.ч. для споживання в межах «соціальної норми») та ТКЕ для населення, яка надана робочій групі Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг.

Таблиця 2. Прогнозований розрахунок дефіциту НАК “Нафтогаз України” від реалізації газу для населення та ТКЕ для населення при цінах на газ, встановлених з 01.04.2015 р.
(за умови ціни імпортованого природного газу – 270 дол. США за 1000м³ та курсі гривні до дол. США – 21,7)

	Населення (грн./тис. м ³)		ТКЕ для населення
	Повна ціна	Соц. норма	
Кінцева ціна газу для населення, у т.ч.:	7 188,0	3600,0	2994,3
ПДВ (бюджет)	1 198,0	600,0	499,0
тариф на транспортування (Укртрансгаз)	294,4	294,4	294,4
тариф на розподіл та постачання (облгаз)	452,1	452,1	361,8
збір у вигляді цільової надбавки (бюджет)	201,7	86,7	36,1
Ціна газу, як товару (грн./тис. м³)	5041,8	2166,8	1803,0

Джерело: Матеріали НКРЕКП, надані робочій групі.

У додатку № 10 визначені складові структура ціни на газ для населення за соціальною нормою споживання та повної ціни (схематично див. рисунок 1), яка сформована на підставі матеріалів, наданих НКРЕКП, та затверджених тарифів відповідно до Постанови НКРЕКП № 503 від 03.03.2015 р.

Рисунок 1. Структура ціни на газ для населення

Зокрема:

- 40% - дохід («маржа») НАК «Нафтогаз України»;
- 39% - надходження до Державного Бюджету України: ПДВ, рента, збір у вигляді цільової надбавки);
- 8% - дохід ПАТ «Укргазвидобування»;
- 8% - дохід облгазів (транспортування розподільними трубопроводами та постачання);
- 5% - дохід ПАТ «Укртрансгаз» (транспортування магістральними трубопроводами).

Найбільша складова в структурі ціни на газ для населення - це дохід («маржа») ПАТ «НАК «Нафтогаз України»», який становить 40% (або в грошовому вимірі за розрахунками 33,4 млрд. грн.) від загального обсягу надходжень за спожитий населенням газ. Сума надходжень до Державного бюджету України розрахунково становитиме 32,3 млрд. грн.

В 2015 році ПАТ «НАК «Нафтогаз України»» за рахунок обміну власних акцій з додаткової емісії на облігації державної внутрішньої позики отримає згідно ст.19 Закону «Про Державний Бюджет України на 2015 рік» 29,7 млрд. грн. В першому читанні прийнятий за основу і в цілому законопроект про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2015 рік" (реєстр. № 2147 від 16.02.15 р.), де зазначена вище сума планується збільшитись на 1,8 млрд. грн. до 31,5 млрд. грн.

Питання достатності чи дефіциту коштів НАК «Нафтогаз України» для покриття різниці в цінах на імпортований газ для виробництва тепла для населення за рахунок доходу («маржі») залежатиме від обсягів газу, які мають бути придбані в 2015 році. Ці показники має перевірити Кабінет міністрів України.

Щодо здешевлення газу для потреб населення за рахунок зменшення або усунення ставки ренти на газ для потреб населення

Сума ренти, яка за розрахунками складає 16,1 млрд. грн., вже розподілена законом про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2015 рік" (реєстр. № 2147 від 16.02.15 р.), де значна частина передбачена на збільшення суми субсидій для населення на 12,5 млрд. грн. до 24,4 млрд. грн., на 2,9 млрд. грн.. до 3,4 млрд. грн.. збільшена допомога переселенцям, також суми на будівництво житла для учасників АТО, субвенція по програмі «Шкільний автобус», допомога шахтам, в т.ч. західного регіону і т.і. Ці статті витрат, а особливо субсидії для населення в сумі 12,5 млрд. грн., не мають джерел надходжень для заміни надходжень від ренти.

Пунктом 3.1. Постанови від 31.03.2011 року № 466 Національної комісії регулювання електроенергетики України передбачено, що механізм формування роздрібних цін передбачає диференціацію роздрібних цін залежно **від річного обсягу споживання природного газу населенням.**

Дотримуючись вимог постанови № 466 від 31.03.2011 р.

« 3.1. Механізм формування роздрібних цін передбачає:

3.1.1. Диференціацію роздрібних цін залежно від:

- **річного обсягу споживання природного газу населенням;**
- наявності/відсутності лічильників природного газу»

Водночас, відсутні розрахунки НКРЕКП по рівням споживання, виходячи з річного обсягу. Це зроблено тільки для «пільгової» норми 200 м³ на місяць в опалювальний сезон, тобто 1200 м³ на рік. Тоді виникає питання, чому ця норма однакова для всіх категорій споживачів, хоча категорії споживачів мають суттєві відмінності по стану забезпеченості лічильниками, стану обладнання для опалювання? Чому НКРЕКП порушує порядок діючої Постанови №466 «Про порядок формування роздрібних цін для населення» змінює диференціацію з річної на місячну, враховуючи тільки 200 м³, хоча споживання у різних категорій відрізняється.

Таким чином, відійшовши від власних нормативно – правових документів, встановивши 200 м³ пільгових на місяць в опалювальний сезон, НКРЕКП з одного боку поклато додатковий фінансовий тягар на незахищені категорії споживачів, які споживають природний газ в обсязі 0-6,0 тис. м³ на рік, а з іншого – надало можливість споживачам – власникам великих приватних будинків, які споживають природний газ обсязі понад 6,0 тис. м³ на рік, отримувати пільги у розмірі соціальної норми природного газу.

У зв'язку з цим, варто дослідити доцільність повернення до диференціації цін для споживачів-населення в залежності від річного обсягу споживання, визначивши наступні категорії:

- 1) приготування їжі на плиті та підігрів води у багатоквартирних будинках – дана категорія наймасовіша і становить близько 3,8 млн. абонентів, більш за все потребує встановлення лічильників, на сьогодні забезпечені лічильниками тільки 25% абонентів;

- 2) до 2,5 тис. м³ на рік комбіноване споживання (індивідуальне опалення, приготування їжі та/або підігріву води) – найчутливіша категорія, це переважно сільські невеличкі будинки (загальною площею до 150 м²) із застарілим котельним обладнанням;
- 3) від 2,5 до 6,0 тис.м³ на рік комбіноване споживання (індивідуальне опалення, приготування їжі та/або підігріву води) – в дану категорію попадають будинки загальною площею від 150 м² до 500 м², також можуть попадати будинки з площею до 150 м² за відсутності належної теплоізоляції та застарілого котельного обладнання;
- 4) понад 6,0 тис. м³ на рік - в дану категорію входять великі будинки загальною площею від 500 м². Такі споживачі не потребують захисту та допомоги від держави, їх треба переводити на ринкову ціну і надати можливість купувати газ на вільному ринку.

Кожна категорія потребує уваги з боку НКРЕКП, треба ретельно вивчити їх склад, стан обладнання, термоізоляції і енерговитрат і можливості скорочення енергоспоживання за рахунок переобладнання, приведення якості природного газу до європейських стандартів.

Слід зазначити, що в прогнозному балансі на 2015 рік населення поділено на дві підкатегорії: безпосередньо населення та виробники тепла для населення.

Хоча в прогнозних балансах за попередні роки це були дві окремі категорії споживачів, виходячи із різних джерел забезпечення даних потреб природним газом для них, що було цілком виправданим.

Водночас постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 № 2246 «Про затвердження Правил надання населенню послуг з газопостачання» із змінами від 02.03.2015 р. передбачено, що починаючи з 1 квітня 2015 р. розрахунок населення за надані послуги з газопостачання здійснюється за роздрібними цінами на природний газ, що використовується для потреб населення, диференційованими залежно від місячного обсягу та видів споживання, що встановлені НКРЕКП.

Постановою НКРЕ від 13.07. 2010 № 813 виробникам тепла для населення встановлено граничний рівень ціни на природний газ на рівні **1309,20 грн. за 1000 м³** з урахуванням податку на додану вартість, збору до затвердженого тарифу на природний газ у вигляді цільової надбавки, тарифів на транспортування, розподіл і постачання природного газу за регульованим тарифом.

Постановою НКРЕКП від 03.03.2015 № 584 виробників тепла для населення встановлено граничний рівень ціни на природний газ на рівні **2994,30 грн. за 1000 м³** з урахуванням податку на додану вартість, збору до затвердженого тарифу на природний газ у вигляді цільової надбавки, тарифів на транспортування, розподіл і постачання природного газу за регульованим тарифом.

Статтею 19 Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік», надано право Кабінету Міністрів України здійснити випуск облігацій внутрішньої

державної позики в межах обсягів, встановлених у додатку № 2 до цього Закону, у сумі 29.700.000 тис. гривень з подальшим придбанням у державну власність в обмін на зазначені облігації акцій додаткової емісії публічного акціонерного товариства НАК «Нафтогаз України».

1) в межах обсягів, встановлених у Додатку № 2 до цього Закону, у сумі 96.609.576 тис. гривень з подальшим придбанням у державну власність в обмін на ці облігації акцій додаткової емісії публічного акціонерного товариства НАК «Нафтогаз України»;

2) понад обсяги, встановлені у Додатку № 2 до цього Закону, у сумі 11.117.724 тис. гривень із зарахуванням отриманих коштів до спеціального фонду державного бюджету і спрямуванням на субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам, визначену пунктом 24 статті 14 цього Закону, для проведення розрахунків за природний газ з публічним акціонерним товариством "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України" та компенсації різниці в тарифах на виробництво теплової енергії для населення на теплогенеруючих установках з використанням будь-яких видів палива та енергії за виключенням природного газу у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з відповідним коригуванням показників фінансування і видатків державного бюджету та граничного обсягу державного боргу (*Цю компенсацію різниці в тарифах на тепло отримали підприємства теплоенергетики, які потім розраховались по боргам за газ*).

Підсумовуючи, відповідно даних аналізу балансів надходження та розподілу природного газу в Україні за 2014-2015 років, можна зробити попередній висновок, що придбання обсягів імпортованого газу в першому кварталі 2015 року для потреб населення за цінами, що перевищували 3,5 тис. грн./тис. м³ (тобто середньозваженої ціни газу в запасах відповідно до фінансової звітності Компанії за 2014 рік наявного в обсязі 4,9 млрд. м³), не мало підстав і могло призвести до завищення цін/тарифів на природний газ для потреб населення і на комунальні послуги.

Практика заміщення імпортованого газу, використаного населенням протягом січня – квітня 2014 року (пункт 3 розділу I балансу за 2014 рік), газом власного видобутку в 3 та 4 кварталах 2014 року спотворює показники балансу та створює передумови для маніпуляцій із даними про обсяги газу власного державного видобутку та імпортованого газу та має негативні наслідки для відображення фінансових результатів господарської діяльності в обліку та звітності. 4, 3 млрд. м³ природного газу за даними балансу газу в 2014 році мали би бути закачані до ПСГ, натомість через практику заміщення, інформація про джерела надходження та розподілу газу містить неточності за кварталами, які практично неможливо перевірити, та за поясненнями Міненерговугілля та НАК «Нафтогаз України» за рік закачування газу власного державного видобутку до підземних сховищ немає.

Натомість, усні пояснення представників НАК «Нафтогаз України» засвідчили, що оціночні 4,28 млрд. м³, що мали би бути в ПГС на кінець 2014 року, є де факто газом імпортного походження з ресурсів НАК «Нафтогазу»

України», який був заміщений власним видобутком у 3 - 4 кварталі. 4,9 млрд. м³ газу, що обліковується як товарний газ і визнаний запасами по середньозваженій ціні 3,5 тис. грн./тис. м³, слугує буферним газом, який в період нормальної циклічної експлуатації залишається в ПГС. Технічні можливості ПСГ на предмет обґрунтованості співвідношення обсягів буферного та активного газу під час робочої групи не аналізувалися як такі, що є об'єктом технічних досліджень або статистичних спостережень.

Достовірність даних про залишки газу власного державного видобутку в ПСГ за результатами 2013 року непідтверджена, хоча є необхідність такого підтвердження оскільки показники прогнозного балансу за 2013 рік свідчать про значні обсяги закачування в ПГС газу власного державного видобутку (5,5 млрд. м³).

Враховуючи, що накопичення газу власного державного видобутку відбувається в 2-3 кварталах поточного року і споживання даних обсягів відбувається в 4 кварталі поточного року і 1 кварталі наступного року, даний порядок зумовлює наявність перехідних залишків газу власного державного видобутку. Завищені норми споживання населенням за відсутності лічильників на протязі багатьох років повинні були б ці обсяги збільшувати щороку. Однак, НАК «Нафтогаз України» інформує робочу групу про відсутність газу власного видобутку в ПСГ,

Щодо тарифів на теплову енергію для населення, послуги централізованого опалення та постачання гарячої води

Аналіз тарифів різних ліцензіатів показав не тільки суттєві розбіжності в їх розмірах, але й значні відмінності у структурі (*детальна інформація наведена в додатку № 11*).

Аналіз даних про встановлення тарифів на теплову енергію та послуги ЦО та ГВП Національною комісією засвідчив про наявність суттєвих відмінностей в розмірах тарифів (їх складових) наступних підприємств: КП «Жовтоводськтепломережа», Нікопольське КП «Нікопольтеплоенерго», КП «Красноармійськтепломережа», ОКП «Донецьктеплокомуненерго», ПАТ «Бердянське підприємство теплових мереж», КП «Білгород-Дністровськтеплоенерго», ОКВПТГ «Лубнитеплоенерго», КП «Здолбунівкомуненерго» Здолбунівської міської ради, Борівське КП ТМ, КП «Теплоенерго» Лозівської міської ради Харківської області, КПТМ «Каховтеплокомуненерго», ТОВ «Шепетівка Енергоінвест» в порівнянні із середньозваженими показниками в Україні.

Тарифи на теплову енергію різних підприємств – виробників мають суттєві розбіжності. Так, вартість послуг Кузнецовського міського комунального підприємства в **6,5 раз** нижча за аналогічні послуги Комунального підприємства «Теплові мережі Харківського району Харківської районної державної адміністрації» та в **4 рази** нижча за послуги ПАТ «Київенерго» (*Додаток № 11*).

Щодо значення питомих тепловитрат на опалення будинку за опалювальний період

Відповідно до **КТМ 204 Україна 244-94** (табл. 7.1), норми витрат теплоти на опалення житлових будов за опалювальний період для м. **Київ – 0,147 Гкал/м²** (для житлових будинків 5-ть поверхів і більше);

Відповідно до **ДБН В.2.6-31:2006 “Теплова ізоляція будівель”** (який набув чинності з 1.07.2007 року і є обов’язковим для проектування нових житлових та громадських будівель) максимально допустиме значення питомих тепловитрат на опалення будинку за опалювальний період, в залежності від призначення будинку, його поверховості та температурної зони експлуатації житлового будинку, для м. Київ – **55 кВт год/м²** (табл. 4) для житлових будинків від 4 до 9-ти поверхів, що становить – **0,0473 Гкал/м²**.

Отже, різниця між нормами встановленими КТМ 204 Україна 244-94 і нормами ДБН В.2.6-31:2006 (відповідно до яких здійснюють проектування житлових та громадських будівель після 1 липня 2007 року) становить:

$$0,147/0,0473=3,1 \text{ рази}$$

Тобто, для житлових будинків, проект яких був розроблений та реалізований після введення в дію норм ДБН В.2.6-31:2006 “Теплова ізоляція будівель” (а також реконструйованих будинків та в яких проведено капітальний ремонт після 01.07.07), відповідно до якого максимально допустиме значення питомих тепловитрат на опалення будинку в декілька разів нижче, а ніж в КТМ 204 Україна 244-94, негайно необхідно переглянути та зменшити річну норму витрат теплової енергії на опалення житлових будинків за опалювальний період.

Таким чином, є ознаки необхідності можливого перегляду роздрібних цін на природний газ, що використовується для потреб населення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 583 від 03.03.2015 року, та перегляду органами місцевого самоврядування питомих норм витрат теплоти на централізоване опалення для тих будинків, які були введені в експлуатацію за проектами після 1 липня 2007 року.

Щодо теплотворності (калорійності) природного газу, що постачається для потреб населення.

ГОСТ, який діє в Україні, введено ще у 1988 році (ми досі живемо по стандартам 25-річної давнини). Згідно з ним, калорійність газу для населення має складати не менше 7600 ккал/1м куб, це приблизно —31,8 МДж/1 м³.

За офіційною інформацією НАК Нафтогаз України та облгазів, фактична калорійність газу для населення перевищує ГОСТ та складає 8000-8250 ккал/1 м³, що дорівнює **32-34 МДж/1 м³**.

Щодо соціальної захищеності населення(житлові субсидії та адресна допомога)

Виявлено недоліки у роботі нової системи призначення житлових субсидій, визначеною постановою Кабінету Міністрів України «Про удосконалення порядку надання житлових субсидій» від 28 лютого 2015 року № 106. А саме: не чітке тлумачення термінів; визначення дохідної бази заявника без врахування суми

витрат та вимога довідки про підтвердження місця проживання особи, яка зареєстрована не за постійним місцем проживання є корупціогенними факторами; необґрунтованим є вимагання від мешканців сільської місцевості враховувати в сумі доходу кошти, отримані від особистого селянського господарства, за рахунок яких селяни забезпечують своє існування, а не забезпечують дохід; не враховано інтереси осіб, які сплачують валютні та гривневі житлові кредити; невирішеною є проблема з доходами внутрішньо переміщених осіб. Крім того, збільшено навантаження на органи соціального захисту населення, проте збільшення чисельності штатних працівників не передбачено.

Висновки

1. Питання економічної обґрунтованості тарифів на енергоносії та комунальні послуги сьогодні занадто заполітизоване. Проте визначення вартості того чи іншого енергоносія чи комунальної послуги лежить виключно у виробничій площині.

2. Інформація про виробничі показники формування тарифів є такою, що дає підстави вважати її недостовірною, в першу чергу, це стосується показників обсягу надходження та розподілу природного газу.

3. Формат балансу надходження та розподілу газу в Україні є непрозорим і не дає інформації про залишки газу в ПСГ на початок та кінець планового періоду.

4. Відсутня практика уточнення звітних показників балансу надходження та розподілу природного газу в Україні, що створює прецедент використання різних даних у дискусіях стосовно обґрунтованості тарифів, які неузгоджені між собою.

5. Накопичення газу власного державного видобутку відбувається в 2-3 кварталах поточного року і споживання даних обсягів відбувається в 4 кварталі поточного року і 1 кварталі наступного року, даний порядок зумовлює наявність перехідних залишків газу власного державного видобутку. Завищені норми споживання населенням за відсутності лічильників на протязі багатьох років повинні були б ці обсяги збільшувати щороку. Водночас, НАК «Нафтогазу України» інформує робочу групу про відсутність природного газу власного видобутку в ПГС.

6. Власний видобуток газу, призначений для споживання населенням, скоротився на 15% впродовж 2013-2015 років (2013 р. – 15,619 млрд. м³, 2014 - 14,309 млрд. м³, 2015 – 13,212 млрд. м³). При тому, що в абсолютному значенні потреба в споживанні газу населенням зменшилася майже на 2,8 млрд. м³, а власний видобуток газу протягом 2013-2015 років в Україні, призначений як ресурс для споживання населенням, скоротився майже на 2,4 млрд. м³, збільшення вдвічі потреби в імпортованому газі є нелогічним – якщо 2014 році імпорт становив 1,606 млрд. м³ (факт), то за планом на 2015 р. обсяг імпортованого газу для потреб населення збільшений до 3,372 млрд. м³.

7. Інформація щодо необхідності використання обсягів імпортованого газу для потреб населення не має підтвердження, у зв'язку із змінами даних по закачуванню та відбору газу власного державного видобутку в актах і причин

прийняття таких рішень, невідповідності даних по залишкам в підземних сховищах НАК «Нафтогаз України» та дані балансу надходження та розподілу обсягів природного газу в Україні за 2013, 2014 та 2015 роки не можна вважати достовірними та такими, що підлягають більш детальному аналізу та перевірці.

8. Показники фінансової звітності НАК «Нафтогаз України» за 2014 рік, і які підтверджені висновком аудитора, та знаходяться у відкритому доступі на сайті Компанії, свідчать про те, що 4,9 млрд. м³ газу обліковуються як запаси. **«Аудитори вважають, що частина газу в підземних сховищах газу (ПСГ) в обсязі 4,9 млрд. м³ має бути відображена у складі необоротних активів, а не у складі запасів, оскільки обсяг газу Компанії, який знаходився на зберіганні в ПСГ, протягом останніх років не зменшувався нижче цього рівня».** Вартість зазначеного оборотного активу становить майже 17,6 млрд. грн. на 31 грудня 2014 року (середньозважена ціна 3,5 тис. грн./тис. м³).

9. Обсяг споживання газу безпосередньо населенням та газу на виробництво теплової енергії для населення у прогностичному балансі надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік є завищеним та має бути переглянутий з урахуванням наведених зауважень. Не визначені реальні потреби населення в споживанні газу, відокремленні їх від потреб релігійних організацій. Оцінка в потребі імпортованого газу для населення та ТКЕ має ознаки бути завищеною. *(Обґрунтування висновку наведені у аналітичній частині звіту та у додатку № 1).*

10. У зв'язку з цим роздрібна ціна на природний газ у розмірі 7 188 грн. за 1000 м³ за попередньою оцінкою матеріалів, наданих до робочої групи, завищена.

Крім того, Практика заміщення імпортованого газу, використаного населенням протягом січня – квітня 2014 року (пункт 3 розділу I балансу за 2014 рік), газом власного видобутку в 3 - 4 кварталах 2014 року спотворює показники балансу та створює передумови для маніпуляцій із даними про обсяги газу власного державного видобутку та імпортованого газу та має негативні наслідки для відображення фінансових результатів господарської діяльності в обліку та звітності.

11. Можуть мати місце необґрунтовані виробничо-технологічні витрати газу та його втрати у трубопроводах (відсоток втрат від загального обсягу газу видобутого в Україні та імпортованого максимально становить 8,8% в 2013 р. та зменшується до 7,3% у 2015 р).

12. Найбільша складова в структурі ціни на газ для населення - це дохід («маржа») ПАТ «НАК «Нафтогаз України»», який становить 40% (або в грошовому вимірі за розрахунками 33,4 млрд. грн.) від загального обсягу надходжень за спожитий населенням газ. 39% - надходження до Державного бюджету України (ПДВ, рента, збір у вигляді цільової надбавки або в грошовому вимірі за розрахунками 32,3 млрд. грн.).

В 2015 році ПАТ «НАК «Нафтогаз України»» за рахунок обміну власних акцій з додаткової емісії на облігації державної внутрішньої позики отримає згідно ст. 19 Закону «Про Державний Бюджет України на 2015 рік» 29,7 млрд. грн. В першому читанні прийнятий за основу і в цілому законопроект про внесення змін

до Закону України "Про Державний бюджет України на 2015 рік" (реєстр. № 2147 від 16.02.15 р.), де зазначена вище сума збільшується на 1,8 млрд. грн. до 31,5 млрд. грн.

Питання достатності чи дефіциту коштів НАК «Нафтогаз України» для покриття різниці в цінах на імпортований газ для виробництва тепла для населення за рахунок доходу («маржі») залежатиме від обсягів газу, які мають бути придбані в 2015 році. Це має бути перевірено Кабінетом міністрів України з метою недопущення необґрунтованого витрачання коштів державного бюджету України.

13. Таких низьких виявлених якісних норм теплоти згорання газу немає в Західній Європі. Там ці норми складають: мінімум — 36 МДж (8600 ккал), і це газ найнижчої якості, який коштує дешевше, а максимальна — 45-46 МДж (10 800 ккал).

14. Уряд і НКРЕКП, приймаючи рішення про підвищення тарифів, почали з кінця: без жодних пояснень підняли в середньому тариф втричі, а для окремих категорій споживачів у шість разів, а лише на потім запланували виконання всіх попередніх пунктів, про що красномовно свідчитиме наступне. 25 березня 2015 року розпорядженням Кабінету Міністрів України № 375-р затверджено План заходів щодо реформування газового сектору. Пунктом 15 зазначеного плану доручено Міністерству енергетики та вугільної промисловості, НКРЕКП, НАК «Нафтогазу України» протягом **квітня - вересня 2015 року**, подати на розгляд НКРЕКП та Кабінету Міністрів України відомості про структуру собівартості видобутку природного газу дочірніх підприємств НАК «Нафтогаз України», за результатами перевірок довгострокових інвестиційних програм таких підприємств авторитетними міжнародними компаніями.

15. Урядом та НАК «Нафтогаз України» не було вжити невідкладних заходів спрямованих на збільшення видобутку газу державним підприємством ПАТ «Укргазвидобування», що забезпечило б покриття дефіциту газу для населення. Але провадиться протилежна політика. Протягом 2014 – поточного періоду 2015 років простежується динаміка по зменшенню власного (державного) видобутку газу на фоні збільшення приватного. Окрім цього, єдиний постачальник власного (українського) газу для населення (ПАТ «Укргазвидобування»), протягом 2014-2015 років на фоні зменшення загального обсягу видобутку, втрачає значні обсяги газу, який мав би спрямовуватись для населення, внаслідок договорів про сумісну діяльність. Незважаючи на те, що держава володіє контрольним пакетом акцій ПАТ «Укрнафта», НАК «Нафтогаз України» починаючи з 2012 року не отримує газ, видобутий "Укрнафтою", для покриття потреб українських домогосподарств. Загальний видобуток ПАТ «Укрнафта» за 2012 - 2015 роки складає **7,3 млрд. м³**. *(Аналіз фактичних та прогнозних показників діяльності НАК «Нафтогаз України» наведено у додатках №№ 4-6).*

16. Україна має потенціал для підвищення енергоефективності до рівня країн ЄС, реалізація якого спроможна забезпечити енергетичну незалежність України. Загальний економічний ефект від підвищення енергоефективності в Україні до рівня ЄС, складає **понад 11 мільярдів євро щорічно**. Потенціал

енергозбереження житлового сектора України оцінюється у **4 млрд. євро** або **11,4 млрд. м³ природного газу** /оцінки не уточнювалися робочою групою/.

17. При чіткому визначенні реальних потреб населення в споживанні газу, відокремленні їх від потреб релігійних організацій, скороченні непрозорих виробничо-технологічних витрат газу та його втрат, корегуванні планових показників споживання на обсяг можливих завищень, максимальному спрямуванні газу, видобутого в Україні на потреби населення та реалізації заходів спрямованих на підтримку основного видобувача газу для населення «Укргазвидобування» – ці потреби можуть бути повністю задоволені за рахунок українського газу.

18. Є розбіжності (в окремих випадках в кілька разів) в тарифах на теплову енергію для різних областей України, (*Інтерактивна порівняльна таблиця тарифів ліцензіатів зі структурою складових тарифу на послуги з інструкцією використання наведена у Додатку № 11*).

19. Норми Постанови КМУ «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» від 01.06.2011 № 869 (зі змінами) **не стимулюють підвищення енергоефективності** підприємств-монополістів, оскільки в ці норми закладено принцип ціноутворення «витрати підприємства + прибуток», а не принцип граничного на середньострокову перспективу тарифу, встановленого за формулою стимулюючого ціноутворення.

20. Практика застосування збільшеного тарифу за централізоване постачання гарячої води за умови підключення **рушникосушика** до систем гарячого водопостачання, при одночасній оплаті за **опалення санвузлу** призводить до подвійної оплати. Загальна сума річних переplat може сягати більше **2 мільярдів гривень**. /розрахунки робочою групою не перевірялися/

21. Визначальним фактором маніпулювань даними видобутку, споживання та оплати є відсутність безперервного моніторингу руху фізичних обсягів паливно-енергетичних ресурсів і комунальних послуг на стадіях видобування, виробництва, перетворення, транспортування, зберігання, постачання та кінцевого споживання в натуральному і вартісному вимірах, визначення фактичної вартості виробництва і кінцевого споживання будь-яких видів ресурсів та вироблених з їх використанням послуг, встановлення на цій основі реальної ціни на відповідні ресурси і послуги. Необхідно в першу чергу 100% оснащення приладами обліку усіх категорій споживачів, при цьому має відслідковуватися чіткий розподіл між населенням, підприємствами комунальної теплоенергетики, бюджетними установами та іншими споживачами, з яких треба також виділяти потреби промисловості. Для прикладу загальна кількість приладів обліку теплової енергії станом на 20.03.2015 р. складає 59% для бюджетних установ (від 46% Чернівецької області до 100% Чернігівської області). Середній показник по країні по приладам обліку у житловому фонді складає 36% (*Додаток № 12*).

22. Важливою складовою економічно обґрунтованого тарифоутворення також є прозорість діяльності суб'єктів природних монополій. Тому дані про основні фонди цих підприємств, надання послуг, результати перевірок, структуру тощо мають бути публічними. Для цього необхідно внести зміни у законодавство, що регулює доступ до даної інформації.

23. Показники якості енергоресурсів мають бути закріплені на законодавчому рівні. Також на законодавчому рівні мають бути закріплені обов'язки суб'єктів природних монополій у частині контролю даних показників та відповідальність за їх відхилення від нормованих значень.

24. За матеріалами, наданих депутатами до робочої групи, встановлено, що у ряді регіонів України значно завищені нормативи споживання теплової енергії, яка споживається в опалювальний період у житлових будинках, які не обладнані лічильниками тепла, порівняно з аналогічними житловими будинками, які обладнані лічильниками тепла.

Наприклад, у місті Суми, порівнювалися два житлові будинки одного типового проекту, що мають однакову опалювальну площу та параметри тепловтрати: по вулиці СКД та по вулиці Комсомольська. Фактична кількість теплової енергії, яка використана протягом опалювального періоду 2014-2015 років по вулиці СКД, який обладнаний будинковим лічильником теплової енергії, складає **180,5 Гкал**. За той самий опалювальний період будинку (аналогічної серії) по вулиці Комсомольській, який не обладнаний будинковим лічильником тепла, нараховано відповідно до встановлених нормативів споживання теплової енергії в обсязі **625 Гкал**, що 3,46 рази більше за фактичне використання тепла аналогічним будинком.

Загальний висновок: встановлення цін/тарифів на природний газ та пов'язані з його споживанням комунальні послуги відбулося без належного обґрунтування. Невідкладно мають бути проведені додаткові розрахунки тарифів, а роздрібні ціни на природний газ, що використовується для потреб населення, затверджені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 583 від 03.03.2015 року, потребують негайного перегляду.

Пропозиції

Для зняття напруженості у суспільстві та вирішення питання економічної обґрунтованості тарифів, необхідним є оприлюднення інформації щодо планових та фактичних обсягів власного видобутку газу та його імпорту, формули розрахунку тарифів, структури на кожен вид енергетичних ресурсів та комунальних послуг, про розміри технологічних витрат та втрат, відкриття інформації про наявні залишки газу в ПСГ на початок і кінець звітної періоду (у тч. кварталі) за період 2013-2014рр. (факт) та факт/план 2015 р, оприлюднення рішень органів місцевого самоврядування щодо затвердження норм споживання комунальних послуг та їх зв'язок із тарифами, що встановлює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, на послуги централізованого опалення.

Робоча група також рекомендує:

1. Верховній Раді України:

1.1 Прискорити розроблення та прийняття проектів законів України «Про житлово-комунальні послуги», про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, спрямовані на забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, електро- та газопостачання.

1.2. Розглянути проекти законів щодо посилення захисту громадян від необґрунтованого підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги), про внесення змін до Податкового кодексу України щодо здешевлення вартості газу для населення за рахунок скасування ренти на газ власного видобутку для потреб населення (за наявності оцінки позитивного впливу на Державний бюджет України 2015 р. – зокрема на витрати для надання адресних житлових субсидій від її скасування).

1.3 Розглянути можливість внесення змін до закону «Про ринок газу» з метою передбачення зобов'язань Кабінету Міністрів України розроблення та оприлюднення прогнозного та фактичного балансів надходження та розподілу обсягів природного газу в Україні на відповідний рік.

1.4. Прискорити розроблення та внесення на розгляд Верховної Ради України проектів законів України «Про комерційний облік теплової енергії, води та водовідведення у сфері комунальних послуг», «Про енергетичну ефективність будівель», якими визначити обов'язки підприємств теплопостачання установити 100% будинкові лічильники тепла та гарячої води в багатоповерхових будинках до 01.10.2016 року; підприємствам водопостачання - установити 100 % будинкові лічильники обліку питної води до 01.01.2017 року. Розглянути внесення змін до закону «Про комерційний облік природного газу» щодо скорочення термінів встановлення лічильників побутовим споживачам та іншим категоріям з 2018 р. до

2016 р., у зв'язку з прийняттям закону «Про ринок природного газу» розробити нові джерела та правила фінансування на 2015-2016 р. встановлення лічильників, в т.ч. за рахунок надходжень збору у вигляді цільової надбавки та рентної плати.

1.5. Розглянути можливість внесення змін до Закону України «Про засади функціонування ринку газу» з метою спрямування для потреб населення обсягу газу, що видобуває ПАТ «Укрнафта» та використовує для потреб виробництва аміаку (за даними балансів газу ці обсяги становлять близько 0,5 млрд. м³ в рік).

1.6. Розробити і внести на розгляд Верховної Ради України Постанову, якою доручити Кабінету Міністрів України удосконалити порядок надання житлових субсидій щодо автоматичного нарахування субсидій пенсіонерам та інвалідам та особам, які мають право на пенсію у зв'язку із втратою годувальника.

1.7 Створити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України (ТСК) з вивчення питання видобутку та споживання природного газу, його транспортування та постачання, а також контролю за фінансами НАК «Нафтогаз України».

2. Кабінету Міністрів України:

2.1. Розробити та затвердити детальну, прозору, єдину форму прогнозного балансу надходження та розподілу обсягів природного газу в Україну з відображенням обсягів газу власного видобутку та імпортованого за категоріями споживачів. Та запровадити практику регулярного звітування про фактичне виконання плану.

2.2. Розглянути аналітичні матеріали, підготовлені робочою групою, та надати ґрунтовні коментарі щодо показників прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2013, 2014 та 2015 роки.

2.3. Підготувати уточнений баланс газу за 2013 та 2014 рік з метою відображення фактичних надходжень і розподілу газу імпортованого походження з ресурсу НАК «Нафтогаз України» та власного державного видобутку з розподілом інформації поквартально.

2.4. Перевірити питання достатності чи дефіциту коштів НАК «Нафтогаз України» для покриття різниці в цінах на імпортований газ для виробництва тепла для населення за рахунок доходу («маржі») залежно від уточнених обсягів імпортованого газу, які мають бути придбані в 2015 році.

2.5 Проаналізувати вплив на Державний бюджет України 2015 р. (зокрема на витрати для надання адресних житлових субсидій) за рахунок усунення ставки ренти на газ власного видобутку для потреб населення.

2.6 З метою підвищення енергоефективності для утеплення будинків розробити та запровадити механізми кредитування ОСББ за рахунок державного бюджету на поворотній основі.

2.7 Виконати вимоги частини 1, 4 статті 10 Закону України «Про засади функціонування ринку природного газу» та абзацу першого підпункту 1 пункту 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року № 1729 «Про забезпечення споживачів природним газом» щодо задоволення потреб населення в природному газу з ресурсу природного газу, видобутого **державними** газодобувними підприємствами та господарськими товариствами, **частка держави** у статутних капіталах яких становить 50 відсотків та більше, а також учасники договорів про спільну діяльність, відповідно до яких розмір внеску підприємств, **частка держави** у статутному фонді яких становить 50 відсотків та більше. Та врахувати наявність газу власного видобутку в ПСГ на початок 2015 року. У разі нестачі ресурсу державного видобутку – з **інших ресурсів газу (імпорт)** суб'єкта, уповноваженого на формування ресурсу природного газу для населення у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (ПАТ «НАК «Нафтогаз України»).

2.8 З метою заощадження енергоресурсів запровадити в примусовому порядку для підприємств ТКЕ після закінчення кожного опалювального сезону проводити зниження лімітів обсягів споживання природного газу на 5-7% на майбутній опалювальний період, а Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг включити ці зміни при установленні наступних тарифів.

2.9 Розробити зміни до законодавства в частині:

- підвищення прозорості діяльності суб'єктів природних монополій та шляхи їх демонополізації;
- стимулювання оптимізації виробничих процесів суб'єктів природних монополій з метою зниження технологічних втрат енергоресурсів шляхом встановлення граничних норм втрат;
- закріплення показників якості енергоресурсів та відповідальності за відхилення показників якості енергоресурсів від нормованих значень.

2.10. З метою ефективного стимулювання модернізації підприємств-монополістів, зменшення витрат енергоресурсів та підвищення їх енергоефективності, розробити нові порядки встановлення **тарифу** для кожного підприємства, який спонукав би власника для отримання прибутку інвестувати в модернізацію свого підприємства, зменшувати витрати та підвищувати енергоефективність, або не робити цього та працювати в "0". *Пропозиції до звіту у повному обсязі, надані членом Робочої групи – народним депутатом України Тимошенко Ю.В., наведені у Додатку № 2.*

2.11. Забезпечити перегляд та введення в дію норм і нормативів витрат теплової енергії на опалення житлових та громадських будівель, питомих тепловтрат, відповідно до європейського законодавства та кліматичних умов.

2.12. На виконання вимог частини 3 статті 75 Господарського кодексу України та Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансових планів державних підприємств, акціонерних, холдингових компаній та інших суб'єктів господарювання, у статному фонді яких більше 50% акцій (часток, паїв) належить державі, та їх дочірніх підприємств, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 21.06.2005 № 173, вжити заходів, спрямованих на своєчасне затвердження Фінансового плану НАК «Нафтогаз України» на 2015 рік.

2.13. Удосконалити механізм призначення житлових субсидій для всіх категорій соціально незахищених верств населення, зокрема автоматичного нарахування субсидій пенсіонерам та інвалідам, а також нарахування субсидій для орендарів житла, осіб у яких є невиплачені депозити та заробітні плати, а також розглянути можливість повернення до попереднього порядку нарахування субсидій для безробітних (*детальні пропозиції у цій сфері наведені у Додатку № 3*).

3. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг:

3.1. Невідкладно переглянути ціни/тарифи на природний газ та комунальні послуги (теплопостачання, централізованого опалення), враховуючи уточнені показники балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік.

3.2. Надати обґрунтування стосовно суттєвих відмінностей в розмірах тарифів (їх складових) наступних підприємств: КП «Жовтоводськтепломережа», Нікопольське КП «Нікопольтеплоенерго», КП «Красноармійськтепломережа», ОКП «Донецьктеплокомуненерго», ПАТ «Бердянське підприємство теплових мереж», КП «Білгород-Дністровськтеплоенерго», ОКВПТГ «Лубнитеплоенерго», КП «Здолбунівкомуненерго» Здолбунівської міської ради, Борівське КП ТМ, КП «Теплоенерго» Лозівської міської ради Харківської області, КПТМ «Каховтеплокомуненерго», ТОВ «Шепетівка Енергоінвест» в порівнянні із середньозваженими показниками в Україні.

3.3. Розглянути доцільність повернення до диференціації цін для населення в залежності від річного обсягу споживання, визначивши наступні категорії:

- приготування їжі на плиті та підігрів води у багатоквартирних будинках;
- до 2,5 тис. м³ на рік комбіноване споживання (індивідуальне опалення, приготування їжі та/або підігріву води);
- від 2,5 до 6,0 тис. м³ на рік комбіноване споживання (індивідуальне опалення, приготування їжі та/або підігріву води);
- понад 6,0 тис. м³ на рік.

У разі неможливості повернення до диференціації цін для населення в залежності від річного обсягу споживання – збільшити обсяг використання природного газу, що використовується для індивідуального опалення або комплексного споживання (індивідуальне опалення, приготування їжі та/або підігрів води) у період з 01 жовтня по 30 квітня (включно) та відпускається населенню за ціною 3,6 грн за 1 м³ до 350 м³ на місяць;

3.4. Переглянути та зменшити річну норму витрат теплоти на опалення житлових будинків за опалювальний період для житлових будинків, проект яких був розроблений та реалізований після введення в дію норм ДБН В.2.6-31:2006 “Теплова ізоляція будівель”, відповідно до якого максимально допустиме значення питомих тепловтрат на опалення будинку в декілька разів нижче, а ніж в КТМ 204 Україна 244-94.

3.5. Оприлюднити усі рішення органів місцевого самоврядування щодо затвердження питомих норм витрат тепла для потреб централізованого опалення та постачання гарячої води, які використані НКРЕКП для встановлення відповідних тарифів, для кожного ліцензіату.

3.6 Переглянути градацію оплати населенням за електроенергію в залежності від норм споживання. Встановлений мінімальний обсяг до 100 кВт/г на сім'ю на базі соціальної норми не відповідає положенням постанови Кабінету Міністрів № 409 від 6 серпня 2014 року «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування».

3.7. На виконання вимог частини 3 статті 4 Закону України «Про природні монополії» щодо громадського контролю за діяльністю суб'єктів природних монополій у найкоротші терміни розробити та прийняти порядок здійснення громадського контролю. Та на виконання вимог статті 9 цього Закону перед черговим встановленням/зміною тарифів на комунальні послуги для населення проводити відкриті громадські слухання для незалежної експертної оцінки тарифів споживачами, а також ввести в практику здійснення опублікування разом з рішенням щодо затвердження нових тарифів також їх структури та інвестиційної програми.

4. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та Антимонопольному комітету України:

Розробити «дорожню карту» заходів щодо демонополізації енергетичного ринку, чітко відокремити ринки видобування, транспортування та постачання з заборонаю діяльності більше ніж на одному ринку і обмеженням присутності одного учасника до 10% на енергетичному ринку одного виду діяльності (видобування, транспортування або постачання), запровадження вільного ринку газу та торгівлі на ринках ф'ючерсів, ринку на «добу вперед» та балансуєчому ринку.

5. Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства:

5.1. Розробити План енергомодернізації підприємств комунальної теплоенергетики на 2015 – 2016 роки з метою підвищення ефективності спалювання природного газу та скороченню його питомого споживання на виробництво 1 Гкал теплової енергії та його заміщення альтернативними та відновлювальними видами палива.

5.2. Розробити та внести узгоджені пропозиції щодо змін до законодавства в частині стимулюючих економічно-фінансових механізмів реалізації Плану енергетичної модернізації підприємств комунальної теплоенергетики на 2015 – 2016 роки.

5.3. Розробити та затвердити порядок проведення суб'єктами господарювання перерахунку плати за комунальні послуги у разі невикористання або використання у меншій кількості від запланованих показників енергетичних ресурсів для виробництва комунальних послуг за результатами фінансово року. В першу чергу – здійснення перерахунку у разі меншого споживання газу для потреб виробництва послуг централізованого опалення порівняно з плановими показниками.

6. Публічному акціонерному товариству «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» та ПАТ «Укртрансгаз»:

6.1. Оприлюднити інформацію про залишки та фактичні дані руху газу власного державного видобутку та імпортованого в підземних сховищах газу станом за 2011, 2012, 2013, 2014 років газу власного державного видобутку та імпортованого ПАТ «НАК «Нафтогаз України» в підземних сховищах та залишки станом з січня по травень 2015 року помісячно, прогноз закачування газу власного державного видобутку та імпортованого в підземні сховища на 2015 рік з розподілом за напрямом подальшого використання відповідно до уточненого за показниками балансу газу за 2014 та 2015 роки.

6.2. Забезпечити неухильне дотримання:

- вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2012 № 899 «Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі не затвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку»;

- вимог законодавства, що регулює питання здійснення державних закупівель, під час проведення закупівель товарів, робіт і послуг;

- граничних розмірів витрат, установленим фінансовим планом (до його затвердження – основними показниками руху коштів НАК «Нафтогаз України»);

- вимог Господарського кодексу України та Цивільного кодексу України; відповідальним особам посилити контроль за фактично здійсненими витратами, що включаються до рахунків на оплату.

6.4. Надати інформацію стосовно протокольних рішень № 189 від 28.10.14 р, № 177 від 20.10.14 р., № 149 від 18.09.14 р. та пояснення щодо невідповідності

даних по залишкам обсягів природного газу у підземних сховищах ПАТ «Укртрансгазу» на 01.01.2014 та 01.01.2015 роки.

7. Органам місцевого самоврядування:

Рекомендувати невідкладно перевірити об'єктивність та обґрунтованість встановлених у відповідності до повноважень, визначених статтею 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» норм споживання та якості комунальних послуг (зокрема централізованого опалення) для житлових будинків, які не обладнані засобами обліку теплової енергії (лічильниками), та встановити нові норми у разі виявлення завищення показників витрат теплоти на опалення (Гкал/м²).

Забезпечити перегляд тарифів на централізоване опалення у разі виявлення завищення норм витрат теплоти на опалення (Гкал/м²) до початку нового опалювального сезону 2015-2016 рр.

**Заступник Голови Комітету,
Голова Робочої групи**

А.В.Бабак

**Обґрунтування висновку
про завищені обсяги споживання та неповного спрямування газу
власного видобутку на потреби населення**

Це підтверджується наступним:

1. Відповідно до прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2014 рік, затвердженого розпорядженням КМУ від 26.11.14 № 1211-р, обсяг природного газу, призначений для потреб населення у 2014 році порівняно з 2013 роком, залишився майже незмінним (-1,3%), незважаючи на окупацію Криму (у березні 2014 року) та бойові дії на Сході України, через які велика частина споживачів залишилась без газопостачання. При цьому обсяг газу для виробництва теплової енергії для потреб населення навіть збільшився на **0,77 млрд. м³**, що може свідчити про подальшу практику завищення потреби населення.

2. Відповідно до прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік, затвердженого розпорядженням КМУ від 15.04.15 № 410-р., обсяг газу на виробництво теплової енергії для населення у 2015 році (6,8 млрд. м³) зменшено в порівнянні з 2014 роком, але він більший на **0,5 млрд. м³** у порівнянні з 2013 роком. При цьому обсяг газу 2013 року включав в себе потреби Криму та тимчасово окупованих територій, що може свідчити про невідповідність вказаних в балансі 2015 року обсягів реальним потребам населення.

3. Прогнозний баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік складено станом на **15.04.15**, разом з цим **29.04.2015** постановою КМУ № 237 «Про внесення змін до норм споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників» норми споживання газу для населення зменшено вдвічі, що має знайти своє відображення у прогнозному балансі, та плановий обсяг споживання (14,0 млрд. м³) має зменшитись.

4. НКРЕКП 10.04.2015 року листами № 3460/18/61-15 та №3461/18/61-15 звернулась до Кабінету Міністрів України та Мінрегіонбуду з пропозицією перегляду нормативів споживання теплової енергії на опалення житлових будинків, у зв'язку з їх невідповідністю фактичним кліматичним умовам та обсягам споживання. Оскільки, прогнозний баланс 2015 року складено до перегляду зазначених норм, обсяг газу для виробництва теплової енергії для населення (6,8 млрд. м³) розраховувався за старими, завищеними нормативами та має бути зменшений після перегляду нормативів.

5. Незважаючи на підвищення тарифів для населення, в прогнозному балансі надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік зменшено загальний обсяг видобутку на **1,0 млрд. м³** в порівнянні з 2014 та на **2,5 млрд. м³** в порівнянні з 2013 роками.

6. В прогнозному балансі надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік збільшено приватний видобуток на **0,022 млрд. м³** в порівнянні з 2014 та на **1,01 млрд. м³** в порівнянні з 2013 роками.

7. Незважаючи на підвищення тарифів для населення, в прогнозованому балансі надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік зменшено загальний обсяг видобутку ПАТ «Укргазвидобування» на **0,4 млрд. м³** у порівнянні з 2013 та 2014 роками.

8. В прогнозованому балансі надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік зменшено частку газу видобутого ПАТ «Укргазвидобування» на **1,497 млрд. м³** внаслідок реалізації договорів про спільну діяльність.

9. Протягом 2014 – поточного періоду 2015 років Урядом не вжито заходів щодо встановлення фактичного обсягу виробничо-технологічних витрат газу та його втрат. Зазначені заходи передбачені розпорядженням КМУ від 25.03.15 №375-р на липень 2015 - липень 2016 років. При цьому до прогнозованого балансу надходження та розподілу природного газу в Україні на 2014 рік включено виробничо-технологічні потреби (в тому числі втрати) в обсязі **3,570 млрд. м³**, а у 2015 році в обсязі **3,352 млрд. м³**, що складає **17,16%** від загального обсягу видобутку в Україні, або **31,54%** від газу власного видобутку спрямованого населенню.

Пропозиції, надані народним депутатом України**Тимошенко Ю.В.**

1. З метою приведення тарифів на газ для населення до економічно обґрунтованого рівня розглянути можливість підвищення тарифів, діючих до 01.04.15, в межах 2,1 разів та зменшити затверджені в 2,6 рази.

2. Чітко визначити реальні потреби населення України в споживанні газу, в т.ч.:

- зменшити планові показники прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу на обсяг споживання, який фактично не отримують споживачі, залишені без газопостачання через бойові дії на Сході України;

- відокремити потреби населення від потреб релігійних організацій та творчих спілок;

- не допускати завищення обсягів споживання газу населенням при формуванні прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу в Україні.

3. Скоротити виробничо-технологічні витрати газу та його втрати, а також максимально спрямувати газ, видобутий в Україні, на потреби населення.

4. Скасувати Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» від 02.03.15 № 211-VIII в частині збільшення ставки ренти за видобуток газу до 70% як такий, що опосередковано безпосередньо збільшує фіскальний тягар для громадян. Скасування зазначеного закону призведе до зменшення вартості українського газу, та як наслідок тарифу для населення. Встановити розмір ренти на рівні 0%. За рахунок зменшення ренти, можливо збільшити частку яку отримує ПАТ «Укргазвидобування», що дозволить збільшити доходи підприємства та власний видобуток для населення. Додатково пропонується скасувати 4% збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ, що спрямовується населенню.

5. Скасувати постанову НКРЕКП від 03.03.2015 № 502 «Про встановлення ціни на товарний природний газ власного видобутку для ПАТ «Укргазвидобування», якою збільшено вартість реалізації газу власного видобутку до 1590,0 грн, оскільки вартість у постанові розраховано з урахуванням незаконно підвищеної ренти і визначити реальну ціну.

6. Скасувати постанову НКРЕКП від 03.03.2015 № 583, якою збільшено тариф на газ для населення до 3,600 грн. та 7,188 грн. за 1 м³, оскільки тариф розраховано, виходячи з необґрунтовано збільшеної ренти до 70%, транспортних послуг та залучення імпортного газу.

7. Прискорити виконання заходів, визначених розпорядженням КМУ № 375-р від 25.03.2015, яким затверджено «План заходів щодо реформування газового сектору», таких як:

8. Міненерговугілля доручено протягом липня 2015 – липня 2016 року провести технічний аудит на кожному етапі обліку природного газу (під час видобування, транспортування, розподілу, споживання) за участі авторитетної міжнародної компанії. Встановити термін – «негайно», доповісти про виконання до 1.10.2015;

9. НКРЕКП доручено розроблення та подання Кабінету Міністрів для подальшого внесення на розгляд ВРУ проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу», в частині завершення до 1 квітня 2017 року встановлення лічильників природного газу для населення. Аналогічні зміни до законодавства в частині забезпечення приладами обліку теплової енергії доручено розробити Міністерству регіонального розвитку. Встановити термін – «негайно», завершити до 31.12.2015

10. Розглянути можливість збільшення надходжень основного видобувача газу для населення («Укргазвидобування») та можливості прямого постачання без посередництва НАК «Нафтогаз України», що дозволить видобувачу значно збільшити обсяг видобутку газу для населення.

11. Розглянути можливість встановлення не індивідуального тарифу для кожного підприємства, виходячи з його витрат та планових прибутків, а граничного, який спонукав би власника, для отримання прибутку, інвестувати в модернізацію свого підприємства, зменшувати витрати та підвищувати енергоефективність, або не робити цього та працювати в "0".

12. Забезпечити врахування об'єму приміщення (м³) або висоти стель при визначенні тарифів на опалення без лічильника.

13. З метою уникнення подвійної оплати за опалення санвузлу, скасувати збільшення тарифу за централізоване постачання гарячої води за умови підключення рушникосушника до систем гарячого водопостачання, або не враховувати санвузол в опалювальну площу.

14. Переглянути норми споживання теплової енергії, що використовуються при формуванні тарифів, в тому числі:

перейти від застосування норм «КТМ 204 України 244-94» до норм ДБН-в.2.6-31:2006 (зі змінами);

забезпечити присвоєння кожному будинку класу енергоефективності.

15. Переглянути встановлені тарифи без лічильника за нормами тепловитрат ДБН-в.2.6-31:2006 (зі змінами).

16. Розглянути можливість встановлення тарифів за опалення в залежності від класу енергоефективності будинку.

17. Враховуючи щорічні мільярдні переоплати з боку населення, внаслідок недосконалої тарифної та нормативної політики, з метою негайного усунення причин таких переоплат, забезпечити на законодавчому рівні обов'язкове встановлення будинкових приладів обліку теплової енергії, за рахунок надавачів послуг.

18. Забезпечити розрахунок та затвердження нормативів споживання фізичних об'ємів житлово-комунальних послуг. Порядки, норми і правила у сфері ЖКГ, а також методики визначення норм споживання ЖКП (крім газу та електроенергії), нормативів втрат і витрат ресурсів затверджуються Мінрегіонбудом – необхідно доручити замовити у ПАТ «УкрНДІнжпроект» проведення дослідження, з метою визначення реальних норм втрат та витрат теплової енергії для опалення. За результатами дослідження повинні бути розроблені коефіцієнти в залежності від регіонів які відображатимуть взаємозв'язок між нормами на опалення (споживання газу) і температурою навколишнього середовища (середня температура за опалювальний період) – за

теплої зими тарифи мають перераховуватися або споживачам має здійснюватися відповідні компенсації за переплати.

19. На наступному сесійному засіданні ВРУ розглянути як невідкладне питання про стан обґрунтованості тарифів та звіт Робочої групи.

20. Прийняти постанову ВРУ із дорученням Уряду і НКРЕКП щодо зниження тарифів до економічно обґрунтованих рівнів. Ключові позиції постанови ВРУ про зниження тарифів мають бути:

- скасування рішення Уряду і НКРЕКП щодо завищення показників цін на газ для населення і тарифів на енергоносії та житлово-комунальні послуги, що з цього впливають.

- встановлення економічно обґрунтованої ціни на газ для населення з урахуванням частини діючих податків (ПДВ-20%), без ренти-70% та цільової надбавки до тарифу на газ – 4%) не більше 2 730 грн. за 1 тис. м³.

- зменшення на 30% тарифів на транспортування газу для населення.

- законодавче закріплення на 2 роки продажу газу, що видобувається в Україні приватними компаніями, або за їх участі, виключно для населення за фіксованою ціною – 100 доларів США за 1 тис. м³.

- негайне проведення незалежного аудиту фінансово-господарської діяльності НАК «Нафтогаз України», ДП «НАЕК «Енергоатом» та інших енергетичних монополістів.

- у 10-ти денний термін прийняття кадрових рішень щодо посилення керівництва НАК «Нафтогаз України».

21. Розробити законопроект (внести зміни в існуючі закони) щодо тарифоутворення на ЖКП та цін на природний газ, який має встановлювати:

- публічну процедуру розрахунку, прийняття і затвердження тарифів на ЖКП та цін на газ;

- чіткий алгоритм формування тарифів і цін на газ, розрахунку і встановлення нормативів споживання фізичних об'ємів ЖКП і природного газу;

- обов'язкове застосування розподільчих рахунків для підприємств, що надають послуги ЖКП, де встановлюються регульовані тарифи;

- обмеження нормативів втрат в мережах (газу, тепла, електроенергії) та вартості транспортування енергоносія у відсотковому відношенні до вартості його видобування (виробництва);

- якість природного газу, що подається споживачам (теплотворність і т.п.);

- взаємозв'язок між змінами встановлених тарифів і нормами на опалення (споживання газу) і температурою навколишнього середовища (середня температура за опалювальний період) – за теплої зими тарифи мають перераховуватися або споживачам має здійснюватися відповідні компенсації за переплати;

- встановлення засобів обліку за рахунок постачальних організацій.

22. Весь природний газ, що видобувається ПАТ «Укрнафта» та залишки газу, що був видобутий ПАТ «Укрнафта» в минулі періоди, який знаходиться у газових сховищах, в обсягах 100% спрямовується на потреби населення по ціні, що встановлена для ПАТ «Укргазвидобування».

23. Видобутий український газ за договорами спільної діяльності в частині, що належить державі, в обсязі 100% направляти на потреби населення за ціною, що встановлена для ПАТ «Укргазвидобування».

24. Встановити до опалювального сезону побутові лічильники газу для 100% споживачів за рахунок коштів облгазів із подальшою компенсацією цих витрат інвестиційною складовою.

25. В місячний термін Кабінету Міністрів України розробити та подати Верховній Раді України інвестиційну програму збільшення обсягу видобутку природного газу в Україні.

26. В місячний термін офіційного оприлюднити перелік кінцевих власників (вигодонабувачів), що здійснюють видобування природного газу в Україні та перелік підприємств, що видобувають природний газ за угодами про спільну діяльність з оприлюдненням умов таких угод.

27. Встановити, що на виробничо-технологічні витрати та втрати в прогнозованому балансі природного газу використовується виключно імпортований газ.

За прогнозом НАК «Нафтогаз України» протягом 12 місяців, з 1 квітня до 31 березня 2015 року, для населення необхідно 14,5 млрд. куб м газу. Для підприємств, які виробляють теплову енергію ще 6,8 млрд. куб м газу.

Отже якщо 7 % від обсягу споживання не обліковуються спеціальними засобами обліку, в абсолютних цифрах це 1 млрд. м куб газу. Для цих споживачів Уряд скоротив норму споживання удвічі.

Тобто, фактично цим самим, і Уряд, і НКРЕКП визнають, що з 7 % загального обсягу споживання, населення насправді отримало та використало тільки половину тобто 0,5 млрд. куб м газу.

Таким чином, зважаючи на те, що за результатами опалювального сезону Урядом приведено норми споживання природного газу, які нараховуються на громадянина України, у відповідність до фактично використаних, необхідно:

1) Надати доручення контролюючим та правоохоронним органам провести детальне розслідування щодо того, на які потреби використано 2-гу половину, а це 500 млн. куб м. (Якщо, припустити, їх, в обхід офіційного обліку, було продано комерційним підприємствам за середнім тарифом в 300 \$ за 1000 куб м, сума виручки становитиме в рік 150 млн. доларів США. І тільки за минулий рік склала 2,1 млрд. грн.)

2) Разом із переглядом нормативів споживання природного газу здійснити перерахування, в рахунок наступних платежів, сум зайво сплачених коштів хоча б за останніх 2 роки. Оскільки, сплативши минулого року за завищеними нормативами, категорія споживачів природного газу домогосподарства яких не обладнано приладами обліку, цього року газ повинна отримувати безкоштовно.

Пропозиції щодо удосконалення механізму призначення житлових субсидій

1. За результатами засідання, з метою забезпечення охопленням державною підтримкою громадян та вирішенням питань щодо удосконалення механізму призначення житлових субсидій надати рекомендації центральним органам виконавчої влади щодо необхідності внесення змін до порядку надання житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про удосконалення порядку надання житлових субсидій» від 28 лютого 2015 року №106, зокрема:

1.1. Визначити застосування та тлумачення термінів «помилка» і «приховування» при заповненні даних в Декларації про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії, з метою уникнення упередженості та виключення можливостей для корупційних дій з боку соціальних працівників при призначенні житлової субсидії та перестороги з боку отримувачів субсидій бути заздалегідь звинуваченими у приховуванні доходів та зобов'язання повернути надміру перерахованої (виплаченої) суми житлової субсидії у подвійному розмірі.

1.2. Уточнити суму доходу для підприємців, що працюють за спрощеною системою оподаткування, яку необхідно зазначати при заповненні декларації, без врахування валових витрат.

1.3. Змінити умови призначення житлової субсидії для осіб, яким з 1 квітня 2015 року відповідно до норм діючого законодавства зменшено дохід (відмінено або зменшено пенсійні виплати тощо) в частині зміни періоду, за який вказується сукупний дохід осіб, які зареєстровані у житловому приміщенні.

1.4. Переглянути умови призначення житлової субсидії для внутрішньо переміщених осіб, які здійснили продаж житла в районі проведення АТО та придбали його в іншому регіоні, що в цілому не впливає на сукупний дохід громадян, проте є підставою для відмови в призначенні житлової субсидії.

1.5. Вилучити із суми доходів кошти, отримані від особистого селянського господарства, за рахунок яких селяни забезпечують своє існування.

1.6. Переглянути умови призначення житлових субсидій для осіб, які орендують житло, оскільки умовою для призначення такої субсидії є подання договору про оренду житла та переоформлення особових рахунків на орендаря, що є проблематичним і не застосовується на практиці.

1.7. Запровадити для безробітних спрощений механізм призначення житлової субсидії, зокрема, для категорії громадян, які з незалежних від них обставин, залишилися без роботи.

1.8. Удосконалити порядок врахування доходів при призначенні житлових субсидій для громадян, які:

- не отримують заробітну плату у зв'язку із заборгованістю з її виплати;
- сплачують валютні та гривневі житлові кредити;
- мають неповернуті депозити внаслідок неплатоспроможності банків.

1.9. Визначити умови призначення житлових субсидій для осіб з числа учасників АТО, які отримують лікування, а також тим особам, які мають хронічні

та рідкісні форми захворювань (онкологія, ВІЛ тощо) та отримують благодійну допомогу.

1.10. Уточнити порядок підтвердження тимчасової відсутності осіб, які зареєстровані у житловому приміщенні для призначення житлової субсидії, зокрема, щодо переліку установ, які видають довідки про їх перебування за іншим місцем проживання.

1.11. Визначити доцільність оприлюднення списків отримувачів субсидій з метою уникнення тлумачення на власний розсуд іншими громадянами призначення вказаним особам житлових субсидій.

1.12. Запровадити на законодавчому рівні порядок встановлення та здійснення перевірки інформації про витрати особою, яка претендує на призначення житлової субсидії, стосовно придбання майна, товарів або оплати послуг на суму, що перевищує 50 тис. гривень.

В свою чергу, представники Міністерства соціальної політики України взяли на себе зобов'язання надати до 30 квітня 2015 року Робочій групі інформацію щодо визначення механізмів удосконалення нової системи призначення житлових субсидій.

2. Кабінету Міністрів України надати доручення:

2.1. Міністерству соціальної політики України та Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України опрацювати вказані рекомендації Робочої групи та внести зміни до нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України щодо посилення соціального захисту громадян в частині отримання житлових субсидій;

2.2. Міністерству фінансів України за участі зацікавлених державних органів підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України законодавчі пропозиції щодо внесення змін до Державного бюджету України на 2015 рік в частині виділення коштів на утримання додаткової чисельності працівників структурних підрозділів з питань соціального захисту населення в п'яти регіонах, передбачених додатком № 3 постанови Кабінету Міністрів України «Про удосконалення порядку надання житлових субсидій» від 28 лютого 2015 року № 106.

**Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу
в Україні на 2014 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України
№ 1729 від 27.12.2001 року, млрд. м3**

Населення	рік	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	19,429	7,314	3,498	3,523	5,094
Укргазвидобування	13,987	3,481	3,495	3,523	3,488
ПСГ відбір	3,506	3,503	0,003		
Чорноморнафтогаз	0,33	0,33			
Імпорт	1,606				1,606
Розподіл:					
Населення:	15,419	7,289	1,837	0,931	5,362
Укргазвидобування	9,851	3,33	1,834	0,931	3,756
ПСГ відбір	3,506	3,503	0,003		
Чорноморнафтогаз	0,456	0,456			
Імпорт	1,606				1,606
Закачка в ПСГ	4,278	0,025	1,661	2,592	-0,268
Накопичувальний залишок в ПСГ	4,278	0,025	1,686	4,278	4,278
Всі, крім населення	рік	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	34,251	11,043	9,813	2,976	10,419
Спільна діяльність	1,931	0,47	0,479	0,47	0,512
Приватний видобуток	3,288	0,833	0,815	0,824	0,816
Газ українського видобутку, всього	5,219	1,303	1,294	1,294	1,328
ЄС	4,966		0,569	1,609	2,788
Росія	14,936	6,092	7,841	0,001	1,002
Імпорт, всього	19,902	6,092	8,41	1,61	3,79
Відбір з ПСГ, імпорт	8,851	3,593			5,258

Відбір із газопроводів	0,279	0,055	0,109	0,072	0,043
<u>Розподіл:</u>	<u>26,663</u>	<u>10,858</u>	<u>4,339</u>	<u>3,281</u>	<u>8,185</u>
виробництво тепла для населення	7,066	3,761	0,615	0,217	2,473
виробництво тепла для інших споживачів	1,579	0,907	0,084	0,017	0,571
бюджетні та релігійні організації	0,728	0,406	0,042	0,0094	0,271
промисловість	13,308	4,62	2,762	2,313	3,613
ВТВ	3,248	1,024	0,758	0,555	0,911
Наповнення газопроводів	0,256	0,098	0,032	0,091	0,035
Обсяги розбалансування	0,3			0,032	0,268
Сировина для скрапленого бензину	0,178	0,042	0,046	0,047	0,043
Закачка в ПСГ	7,893	0,185	5,474	-0,305	2,234
Накопичувальний залишок в ПСГ	7,588	0,185	5,659	5,354	7,588
Укрнафта					
<u>Ресурс:</u>					
Видобуток	0,959	0,244	0,241	0,24	0,234
<u>Розподіл:</u>	<u>0,872</u>	<u>0,234</u>	<u>0,225</u>	<u>0,2</u>	<u>0,213</u>
Укрнафта - виробництво аміаку	0,55	0,15	0,149	0,127	0,124
ВТВ Укрнафта	0,322	0,084	0,076	0,073	0,089
Закачка в ПСГ	0,087	0,01	0,016	0,04	0,021
Накопичувальний залишок в ПСГ	0,087	0,01	0,026	0,066	0,087

**Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу
в Україні на 2015 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України
№ 1729 від 27.12.2001 року, млрд. м3**

Населення	рік	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв
<u>Ресурси:</u>	<u>18,379</u>	<u>6,651</u>	<u>3,413</u>	<u>3,279</u>	<u>5,036</u>
Укргазвидобування	13,212	3,367	3,325	3,279	3,241
ПСГ відбір	1,795				1,795
Імпорт	3,372	3,284	0,088		
<u>Розподіл:</u>	<u>14,673</u>	<u>6,639</u>	<u>1,934</u>	<u>1,064</u>	<u>5,036</u>
<u>Населення:</u>	<u>14</u>	<u>6,473</u>	<u>1,765</u>	<u>0,895</u>	<u>4,867</u>
Укргазвидобування	10,628	3,189	1,677	0,895	4,867
Імпорт	3,372	3,284	0,088		
<u>Згідно Постанови КМУ 1729:</u>	<u>0,673</u>	<u>0,166</u>	<u>0,169</u>	<u>0,169</u>	<u>0,169</u>
ВТВ Укргазвидобування	0,508	0,124	0,129	0,127	0,128
Сировина для скрапленого бензину	0,165	0,042	0,04	0,042	0,041
Закачка в ПСГ	3,706	0,012	1,479	2,215	0
Накопичувальний залишок в ПСГ		4,29	5,769	7,984	6,189
Всі, крім населення	рік	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв
<u>Ресурси:</u>	<u>38,433</u>	<u>12,552</u>	<u>8,576</u>	<u>8,544</u>	<u>8,761</u>
Спільна діяльність	2,22	0,484	0,523	0,588	0,625
Приватний видобуток	3,31	0,836	0,818	0,828	0,828
Газ українського видобутку, всього	5,53	1,32	1,341	1,416	1,453
Імпорт, всього	25,985	6,891	6,963	7,128	5,003
ЄС					
Росія					

Відбір з ПСГ, імпорт	6,893	4,316	0,272		2,305
Відбір із газопроводів	0,025	0,025			
<u>Розподіл:</u>	<u>24,520</u>	<u>8,872</u>	<u>4,131</u>	<u>3,270</u>	<u>8,247</u>
виробництво тепла для населення	6,8	3,308	0,624	0,226	2,642
виробництво тепла для інших споживачів	1,858	0,884	0,176	0,074	0,724
бюджетні та релігійні організації	0,701	0,353	0,042	0,01	0,296
промисловість	12,17	3,153	2,733	2,45	3,834
ВТВ	2,506	0,689	0,556	0,51	0,751
Наповнення газопроводів	0,072	0,072			
Обсяги АТО	0,413	0,413			
Закачка в ПСГ	8,639	3,680	4,445	5,274	0,514
Накопичувальний залишок в ПСГ		3,680	8,125	13,399	13,913
Укрнафта					
<u>Ресурс:</u>					
Видобуток	<u>0,795</u>	<u>0,207</u>	<u>0,19</u>	<u>0,195</u>	<u>0,203</u>
<u>Розподіл:</u>	<u>0,75</u>	<u>0,202</u>	<u>0,177</u>	<u>0,183</u>	<u>0,188</u>
Укрнафта - виробництво аміаку	0,412	0,11	0,098	0,105	0,099
ВТВ Укрнафта	0,338	0,092	0,079	0,078	0,089
Закачка в ПСГ	0,045	0,005	0,013	0,012	0,015
Накопичувальний залишок в ПСГ	0,045	0,005	0,018	0,03	0,045

**Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу
в Україні на 2013 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України
№ 1729 від 27.12.2001 року (факт), млрд. м3**

Населення	рік	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	<u>21,095</u>	<u>7,892</u>	<u>3,756</u>	<u>3,73</u>	<u>5,717</u>
Укргазвидобування	13,423	3,371	3,388	3,321	3,343
Відбір із ПСГ ПАТ "Укртрансгаз"	4,002	3,962	0	0	0,04
у тому числі:					
ПСГ відбір газу (видобутого у 2-3 кварталах)	3,814	3,814			
ПСГ відбір газу (0,148 залишок з минулого року)	0,188	0,148			0,04
Чорноморнафтогаз	1,592	0,341	0,368	0,409	0,474
ПСГ відбір газу Чорноморнафтогаз	0,422	0,218			0,204
Імпорт із ПСГ	1,656				1,656
Розподіл:					
Населення:	<u>16,846</u>	<u>7,892</u>	<u>1,875</u>	<u>1,378</u>	<u>5,701</u>
Укргазвидобування	9,569	3,371	1,658	1,197	3,343
ПСГ відбір газу (видобутого у 2-3 кварталах)	3,814	3,814	0		
ПСГ відбір газу	0,188	0,148			0,04
Чорноморнафтогаз	1,619	0,559	0,217	0,181	0,662
Імпорт	1,656				1,656
Закачка в ПСГ (з урахуванням заміщення)	4,249	0	1,881	2,352	0,016
у тому числі: в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз"	3,854		1,73	2,124	
в ПСГ ДАТ "Чорноморнафтогаз"	0,395		0,151	0,228	0,016
Накопичувальний залишок в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз" (різниця між закачкою та відбором)	-0,148		1,73	0,04	-0,04
Всі, крім населення	рік	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	<u>44,607</u>	<u>14,158</u>	<u>6,418</u>	<u>12,047</u>	<u>11,984</u>
Спільна діяльність (товарний газ)	1,86	0,441	0,5	0,465	0,454
Приватний видобуток	2,778	0,608	0,647	0,74	0,783
Залишок ресурсу ЧНГ та	0,604	0,152	0,147	0,146	0,159

УГВ крім населення та СД					
Газ українського видобутку, всього	5,242	1,201	1,294	1,351	1,396
ЄС	2,132	0,124	0,537	0,865	0,606
Росія	25,84	6,947	2,721	8,517	7,655
Імпорт, всього	27,972	7,071	3,258	9,382	8,261
Відбір з ПСГ імпорт+інші (з урахуванням заміщення)	11,165	5,814	1,786	1,259	2,306
Відбір із газопроводів	0,228	0,072	0,08	0,055	0,021
Розподіл:	32,772	12,673	5,604	4,708	9,787
виробництво тепла для населення	8,333	4,12	0,761	0,383	3,069
виробництво тепла для інших споживачів	1,85	1,029	0,148	0,024	0,649
бюджетні та релігійні організації	0,874	0,467	0,081	0,013	0,313
промисловість (без виробництва аміаку та власних потреб УН)	17,572	5,881	3,978	3,27	4,443
ВТВ УТГ газовидобувних та газорозподільних без УН	3,758	1,077	0,539	0,945	1,197
Наповнення газопроводів	0,293	0,075	0,075	0,051	0,092
Сировина для скрапленого бензину УГВ	0,092	0,024	0,022	0,022	0,024
Закачка в ПСГ (з урахуванням заміщення)	11,835	1,485	0,814	7,339	2,197
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором)	0,670	-4,329	-0,972	6,080	-0,109
Укрнафта					
Ресурс:					
Видобуток	1,192	0,315	0,287	0,291	0,299
Розподіл:	1,063	0,275	0,268	0,272	0,248
Укрнафта-виробництво аміаку	0,611	0,151	0,164	0,167	0,129
ВТВ Укрнафта	0,325	0,092	0,075	0,073	0,085
Сировина для скрапленого бензину	0,098	0,023	0,023	0,026	0,026
Власні потреби ПАТ "Укрнафта"	0,029	0,009	0,006	0,006	0,008
Закачка до ПСГ (з урахуванням заміщення) (не оформлено)	0,129	0,04	0,019	0,019	0,051
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором)	0,129	0,04	0,019	0,019	0,051

**Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу
в Україні на 2014 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України
№ 1729 від 27.12.2001 року (факт), млрд. м3**

Населення	рік	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	19,056	7,288	3,345	3,369	5,054
Укргазвидобування	13,409	3,329	3,342	3,369	3,369
Відбір із ПСГ ПАТ "Укртрансгаз"	4,004	3,503	0,003	0	0,498
у тому числі:					
ПСГ відбір газу (видобутого у 2-3 кварталах)	3,506	3,503	0,003		
ПСГ відбір газу	0,498				0,498
Чорноморнафтогаз	0,33	0,33			
ПСГ відбір газу Чорноморнафтогаз	0,126	0,126			
Імпорт із ПСГ	1,187				1,187
Розподіл:					
Населення:	15,052	7,288	1,838	0,932	4,994
Укргазвидобування	9,405	3,329	1,835	0,932	3,309
ПСГ відбір газу (видобутого у 2-3 кварталах)	3,506	3,503	0,003		
ПСГ відбір газу	0,498				0,498
Чорноморнафтогаз	0,456	0,456			
Імпорт	1,187				1,187
Закачка в ПСГ (з урахуванням заміщення)	4,004	0	1,507	2,437	0,06
Накопичувальний залишок в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз" (різниця між закачкою та відбором) *	0	0	1,507	0,438	-0,4380
			=1,507+2,437-3,506		
Всі, крім населення	рік	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	35,617	11,468	11,162	4,166	8,821
Спільна діяльність (товарний газ)	1,833	0,447	0,466	0,467	0,453
Приватний видобуток	3,328	0,831	0,817	0,824	0,856
Залишок ресурсу ЧНГ та УГВ крім населення та СД	0,626	0,155	0,153	0,153	0,165
Газ українського видобутку, всього	5,787	1,433	1,436	1,444	1,474
Імпорт, всього	19,467	6,092	8,409	1,61	3,356
ЄС	5,017		0,569	1,61	2,838
Росія	14,45	6,092	7,84	0	0,518
Відбір з ПСГ імпорт + інші (з урахуванням заміщення)	10,017	3,887	1,208	1,04	3,882
Відбір із газопроводів	0,346	0,056	0,109	0,072	0,109

Розподіл:	26,908	10,827	4,308	3,280	8,493
виробництво тепла для населення	7,066	3,759	0,618	0,217	2,472
виробництво тепла для інших споживачів	1,524	0,907	0,084	0,017	0,516
бюджетні та релігійні організації	0,688	0,406	0,042	0,009	0,231
промисловість (без виробництва аміаку та власних потреб УН)	13,579	4,613	2,751	2,339	3,876
ВТВ УТГ газовидобувних та газорозподільних без УН	3,255	1,023	0,759	0,554	0,919
Наповнення газопроводів	0,319	0,098	0,031	0,091	0,099
Обсяги використані у зв'язку з АТО	0,386			0,03	0,356
Сировина для скрапленого бензину УГВ	0,091	0,021	0,023	0,023	0,024
Закачка в ПСГ (з урахуванням заміщення)	8,709	0,641	6,854	0,886	0,328
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором)*	-1,308	-3,246	5,646	-0,154	-3,554
Укрнафта					
Ресурс:					
Видобуток	0,997	0,263	0,253	0,244	0,237
у тому числі газ СД для виробництва аміаку	0,038	0,02	0,013	0,005	
Розподіл:	0,995	0,263	0,253	0,231	0,248
Укрнафта - виробництво аміаку	0,559	0,15	0,149	0,127	0,133
ВТВ Укрнафта	0,315	0,083	0,074	0,074	0,084
Сировина для скрапленого бензину	0,09	0,02	0,023	0,023	0,024
Власні потреби ПАТ "Укрнафта"	0,031	0,01	0,007	0,007	0,007
Закачка до ПСГ (з урахуванням заміщення)	0,002	0	0	0,013	-0,011
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором)*	0,002	0	0	0,013	-0,011
Додатково розрахунок залишку в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз"					
На початок 2014 року	13,951				
Накопичувальний залишок для населення	0,000				
Накопичувальний залишок імпорт + інші + ПАТ "Укрнафта"	-1,306				
відбір для населення у 4 кварталі 2014 року	-1,187				
На кінець 2014 року	11,458				

**Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу
в Україні на 2015 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України
№ 1729 від 27.12.2001 року (прогноз № 1), млрд. м³**

Населення	рік	1 кв (факт)	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	16,977	5,769	3,237	3,104	4,867
Укргазвидобування	12,549	3,238	3,149	3,104	3,058
ПСГ відбір	1,809				1,809
Імпорт із ПСГ	2,619	2,531	0,088		
Розподіл:					
Населення:	13,296	5,769	1,765	0,895	4,867
Укргазвидобування	8,868	3,238	1,677	0,895	3,058
Імпорт	2,619	2,531	0,088		
ПСГ відбір	1,809	0	0	0	1,809
Закачка в ПСГ	3,681	0	1,472	2,209	0
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором) *	1,872	0,000	1,472	2,209	-1,809
Всі, крім населення	рік	1 кв (факт)	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	34,833	8,556	8,653	8,706	8,918
Спільна діяльність (товарний газ)	2,084	0,384	0,512	0,575	0,613
Приватний видобуток	3,359	0,885	0,818	0,828	0,828
Залишок ресурсу УГВ крім населення та СД	0,698	0,164	0,176	0,175	0,183
Газ українського видобутку, всього	6,141	1,433	1,506	1,578	1,624
Імпорт, всього	24,866	5,772	6,963	7,128	5,003
ЄС					
Росія					
Відбір з ПСГ імпорт+інші	3,742	1,267	0,184	0	2,291
Відбір із газопроводів	0,084	0,084			
Розподіл:	24,592	8,513	4,276	3,414	8,389
виробництво тепла для населення	6,372	2,88	0,624	0,226	2,642
виробництво тепла для інших споживачів	1,626	0,652	0,176	0,074	0,724
бюджетні та релігійні організації	0,634	0,286	0,042	0,01	0,296
промисловість (без виробництва аміаку та власних потреб УН)	12,359	3,367	2,725	2,443	3,824
ВТВ УТГ газовидобувних та	3,037	0,836	0,685	0,637	0,879

газорозподільних без УН					
Наповнення газопроводів	0,11	0,11			
Обсяги використані у зв'язку з АТО	0,359	0,359			
Сировина для скрапленого бензину УГВ	0,095	0,023	0,024	0,024	0,024
Закачка в ПСГ	10,241	0,043	4,377	5,292	0,529
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором) *	6,499	-1,224	4,193	5,292	-1,762
Укрнафта					
Ресурс:					
Видобуток	0,891	0,267	0,201	0,208	0,215
у тому числі: газ СД для виробництва аміаку	0,048	0,048			
газ СД на ВТВ	0,036		0,011	0,013	0,012
Розподіл:	0,891	0,267	0,201	0,208	0,215
Укрнафта - виробництво аміаку	0,453	0,151	0,098	0,105	0,099
ВТВ Укрнафта	0,333	0,087	0,079	0,078	0,089
Сировина для скрапленого бензину	0,072	0,021	0,016	0,018	0,017
Власні потреби ПАТ "Укрнафта"	0,033	0,008	0,008	0,007	0,01
Закачка в ПСГ	0	0	0	0	0
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором) *	0	0	0	0	0
Додатково розрахунок залишку в ПСГ ПАТ "Укртрансгаз"					
На початок 2015 року	11,458				
Накопичувальний залишок для населення	1,872				
Накопичувальний залишок імпорт + інші +ПАТ "Укрнафта"	6,499				
відбір для населення у 1 кварталі 2015 року	-2,619				
На кінець 2015 року	17,210				

**Аналіз прогнозного балансу надходження та розподілу природного газу
в Україні на 2015 рік згідно Постанови Кабінету Міністрів України
№ 1729 від 27.12.2001 року (прогноз № 2), млрд. м3**

Населення	рік	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	17,681	6,473	3,237	3,104	4,867
Укргазвидобування	12,500	3,189	3,149	3,104	3,058
ПСГ відбір	1,809				1,809
Імпорт із ПСГ	3,372	3,284	0,088		
Розподіл:					
Населення:	14,000	6,473	1,765	0,895	4,867
Укргазвидобування	8,819	3,189	1,677	0,895	3,058
Імпорт	3,372	3,284	0,088		
ПСГ відбір	1,809	0,000	0,000	0,000	1,809
Закачка в ПСГ	3,681	0,000	1,472	2,209	0,000
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором)	1,872	0,000	1,472	2,209	-1,809
Всі, крім населення	рік	1 кв (факт)	2 кв	3 кв	4 кв
Ресурси:	35,699	9,422	8,653	8,706	8,918
Спільна діяльність (товарний газ)	2,160	0,460	0,512	0,575	0,613
Приватний видобуток	3,310	0,836	0,818	0,828	0,828
Залишок ресурсу УГВ крім населення та СД	0,712	0,178	0,176	0,175	0,183
Газ українського видобутку, всього	6,182	1,474	1,506	1,578	1,624
Імпорт	25,985	6,891	6,963	7,128	5,003
ЄС					
Росія					
Відбір з ПСГ імпорт + інші	3,507	1,032	0,184	0,000	2,291
Відбір із газопроводів	0,025	0,025			
Розподіл:	25,501	9,422	4,276	3,414	8,389
виробництво тепла для населення	6,800	3,308	0,624	0,226	2,642
виробництво тепла для інших споживачів	1,858	0,884	0,176	0,074	0,724
бюджетні та релігійні організації	0,701	0,353	0,042	0,010	0,296
промисловість (без виробництва аміаку та власних потреб УН)	12,548	3,556	2,725	2,443	3,824
ВТВ УТГ газовидобувних та газорозподільних без УН	3,014	0,813	0,685	0,637	0,879
Наповнення газопроводів	0,072	0,072			
Обсяги використані у зв'язку з	0,413	0,413			

АТО					
Сировина для скрапленого бензину УГВ	0,095	0,023	0,024	0,024	0,024
Закачка в ПСГ	10,198	0,000	4,377	5,292	0,529
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором)	6,691	-1,032	4,193	5,292	-1,762
Укрнафта					
Ресурс:					
Видобуток	0,855	0,231	0,201	0,208	0,215
у тому числі: газ СД для виробництва аміаку	0,017	0,017			
газ СД на ВТВ	0,043	0,007	0,011	0,013	0,012
Розподіл:	0,855	0,231	0,201	0,208	0,215
Укрнафта - виробництво аміаку	0,412	0,110	0,098	0,105	0,099
ВТВ Укрнафта	0,338	0,092	0,079	0,078	0,089
Сировина для скрапленого бензину	0,070	0,019	0,016	0,018	0,017
Власні потреби ПАТ "Укрнафта"	0,035	0,010	0,008	0,007	0,010
Закачка в ПСГ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Накопичувальний залишок в ПСГ (різниця між закачкою та відбором)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Структура ціни природного газу для потреб населення (розрахунок, виконаний на підставі матеріалів НКРЕКП, наданих Робочій групі, та положень Постанови НКРЕКП № 503 від 03.03.2015 р.)

Структура цін на газ для населення	Отримувач надходжень	"Соціальна" ціна	Повна ціна	Обсяг за соціальною нормою споживання	Повний обсяг	Обсяг споживання	Структура ціни на газ
		грн./тис. м3	грн./тис. м3	млрд. м3	млрд. м3	млрд. м3	%
Кінцева ціна газу для населення, у т.ч.:				5,8	8,7	14,5	
				Сума надходжень	Сума надходжень	Сума надходжень	
		3600,0	7188,0	млрд. грн.	млрд. грн.	млрд. грн.	
ПДВ (бюджет)	Бюджет України	600,0	1198,0	3,5	10,4	13,9	17
тариф на транспортування магістральними трубопроводами	ПАТ "Укртрансгаз"	294,4	294,4	1,7	2,6	4,3	5
тариф на транспортування розподільними трубопроводами	Облгази	361,8	361,8	2,1	3,1	5,2	6
тариф на постачання	Облгази	90,3	90,3	0,5	0,8	1,3	2
збір у вигляді цільової надбавки (4%)	Бюджет України	86,7	201,7	0,5	1,8	2,3	3
маржа НАК "Нафтогаз України"	НАК "Нафтогаз України"	576,8	3451,8	3,3	30,0	33,4	40
ціна продажу газу ПАТ "Укргазвидобування" згідно Постанови НКРЕКП № 503 від 03.03.2015 р. для ПАТ "НАК "Нафтогаз України""		1590,0	1590,0				
рента з ціни продажу ПАТ "Укргазвидобування"	Бюджет України	1113	1113	6,5	9,7	16,1	19
решта ціни, яка залишається у ПАТ "Укргазвидобування"	ПАТ "Укргазвидобування"	477,0	477,0	2,8	4,1	6,9	8